1979
Ağustos
8 (56)

ÜLKENİN GELECEĞİNİ EMEKÇİ SINIFLARIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELESİ BELİRLEYECEKTİR

DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DİSK

1979
Ağustos
8 (56)

içindekiler

disk'e üye sendikalar

1-ASİS 29 26 68
Sümer Sk. Kılıç Ap. 9/8
Yenişehir - ANKARA

2-ASTER-İŞ 49 73 51
Beyoğlu Tonton Mh. Eski Çiçekçi Sk. No. 5/7 Kat. 2
Galatasaray - İSTANBUL

3-BASIN-İŞ 26 30 24-25
Divanyolu, Klodfarer Cd. No. 12 Cağaloğlu-İSTANBUL

4-BAYSEN 29 09 34-29 37 13
Necatibey Cd. Sezenler Sk. No. 1/10 Yenişehir-ANKARA

5-BANK-SEN 48 81 25
48 22 96
Vali Konağı Cd. Sonu Yapı Kredi Bankası Mensupları Emekli Sandığı Tesisleri K.5
Nişantaşı-İSTANBUL

6-DEV.MADEN-SEN
29 39 40 - 29 47 92
Necatibey Cd. Sezenler Sk. Lozan Ap. 2/9
Yenişehir-ANKARA

7-D.SAĞLIK-İŞ 23 20 50
İnebey Mh. Valide Camii Sk. No. 34/5
Aksaray-İSTANBUL

8-D.YAPI-İŞ 75 14 31
Merter Gündoğdu Sk. No. 19/1 Merter-İSTANBUL

9-FINDIK-İŞ 19 50
Gazi Cd. 72
GİRESUN

10-GENEL-İŞ 17 54 59
17 52 07 - 18 79 14
Süleyman Sırrı Sk. 2/4
Sıhhiye-ANKARA

11-GIDA-İŞ 45 89 85
Refik Saydam Cd. No.3/4
Tepebaşı-İSTANBUL

12-HÜRCAM-İŞ 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cd. No. 12/4 Cağaloğlu-İSTANBUL

13-İLERİCİ DERİ-İŞ 28 26 40
Ordu Cd. No. 300 K. 3
Aksaray-İSTANBUL

14-KERAMİK-İŞ 26 49 28
Divanyolu, Klodfarer Cd. No. 12/3
Cağaloğlu-İSTANBUL

15-LASTİK-İŞ 75 15 65-66
Merter, A. Kutsi Tecer Cd. No. 10/2
Bayrampaşa-İSTANBUL

16-LİMTER-İŞ
Ordu Cd. No. 300/3
Laleli-İSTANBUL

17- NAKLİYAT-İŞ 44 53 84
Tünel, İlkbelediye Cad.
Küçük Tünel Ap. No: 5/6
Beyoğlu - İSTANBUL

18- MADEN-İŞ 60 23 54-55
Barbaros Bul. 58/2
Beşiktaş-İSTANBUL

19-OLEYİS 30 12 15-19
Menekşe Sk. Muslu Ap. No. 28/14-15 Kızılay-ANKARA

20 SİNE-SEN
Turnacıbaşı Sok. Ressam Ap. 36/3
Beyoğlu - İSTANBUL

21 SOSYAL-İŞ 29 19 59
29 46 38
Necatibey Cd. Sezenler Sk. Lozan Ap. No. 2/14
Yenişehir-ANKARA

22-PETKİM-İŞ 30 08 61-30 04 02
İzmir Cd. Fevzi Çakmak Sk. No. 17/13 ANKARA

23-T.İ.S. 25 26 87-17 13 42
Tuna Cd. İnkilâp Sk. İnkilâp Ap. No.5/6-7
Yenişehir-ANKARA

24-TEKGES-İŞ 25 31 93-
18 89 99
İzmir Cd. Yaprak Ap. No. 24/11 Kat. 6.
Kızılay-ANKARA

25-TEKSTIL İŞÇİLERİ SENDİKASI 26 85 90
Babıali Cd. Sıhhiye Ap. No. 19-3

26-TÜMKA-İŞ 75 08 43
Cağaloğlu-İSTANBUL
Merter Gündoğdu Sk. No. 19/3
Bayrampaşa-İSTANBUL

27- YENİ HABER-IŞ
29 71 16-29 63 48
Gazi Mustafa Kemal Bul. Dağdelen Ap. No. 92/2
Maltepe-ANKARA

28-YERALTI MADEN-İŞ
Selânik Cd. No. 50/14
Yenişehir-ANKARA

DİSK

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Abdullah Baştürk, Yazı İşleri Müdürü: Yücel Yaman, Merter Sitesi Topkapı İstanbul Tel: 75 47 93, Dizgi: DİSK, Compugraphic Servisi. Basım: EM-AŞ Ofset. Kapak ve Karikatür: Tan Oral.

ÜLKENİN GELECEĞİNİ EMEKÇİ SINIFLARIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELESİ BELİRLEYECEKTİR

IMF YEŞİL IŞIĞI DAHA FAZLA BAĞIMLILIK KARŞILIĞINDA YAKMIŞTIR

TÜRKİYE, Ekim ayında yapılacak ara seçimlere giderken, yaşadığı derin bunalımdan kurtulma yolunda iktidarca somut bir adım atabilmiş değildir. CHP ağırlıklı hükümetin kuruluşundan bu yana "kurtuluş" un ön koşulu olarak gösterilmeye çalışılan "IMF'nin yeşil ışığı" bu süre içinde kitle iletişim araçlarıyla geniş halk kitlelerine yoğun bir propoganda kampanyası ile benimsetilmeye çalışıldı. IMF'nin hangi koşullarla "yeşil ışığı" yakacağı gözden kaçırılmak istenirken, "yeşil ışık" yanmadığı takdirde Türkiye'yi ne büyük felaketlerin (!) beklediği "aba altından sopa gösterilircesine" kitlelere anlatıldı.

Geçtiğimiz Haziran ayı "yeşil ışığın" koşullu olarak yandığı, ışığı gören sermaye çevrelerinin ve burjuva partilerinin "ışıktan" daha fazla pay almak için birbirlerinin gırtlaklarına sarıldıkları ay oldu. TÜSİAD'ın paralı ilanları ile başlayan CHP'ye yönelik büyük sermaye saldırısı, Temmuz ayında, siyasal iktidarca ilan sahiplerinin "stokçuluklarının" teşhir edilmesi ile karşılandı ve "bunalım" yeni bir boyut kazandı.

SİYASAL İKTİDAR İLE KAPİTALİST SINIF IMF' NİN KOŞULLARINDA UYUM İÇİNDEDİR

CHP ağırlıklı iktidar ile kapitalist sınıf arasında görünürde giderek sertleşen pazarlık genel planda sessizleşerek devam ediyor. Ancak işçi sınıfı ve emekçi halk açısından bakıldığında görülen, bu pazarlık nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, işçi ücretlerinin, taban fiyatlarının, IMF'nin isteği doğrultusunda dondurulması ve en büyük düzeyde tutulması konusunda tarafların tam bir uyum içinde olduklarıdır. O nedenle, CHP'nin ülkeyi emperyalist-kapitalist sisteme daha da bağımlı kılan, IMF ve diğer emperyalist finans kuruluşlarıyla yaptığı anlaşmalar, işçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri için, daha fazla bağımlılık, daha çok yokluk, demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanması anlamına gelmektedir.

KAPİTALİST sınıfın ve siyasal iktidarın uyum içinde oldukları IMF koşullarını, işçi sınıfı ve emekçi halkın kabullenmesi mümkün değildir. Kapitalist sınıfın, ücretlerin dondurulması, taban fiyatlarının en düşük düzeyde tutulması, gibi ekonomik istemleri bilinmektedir. Ayrıca, bu ekonomik önlemleri uygulamada yardımcı olması için yeni baskı yasaları gibi siyasal önlemlere başvuracakları anlaşılmaktadır. Ne var ki işçi sınıfı ve emekçi halkın elindeki araçlarla kapitalist sistemin artı-değer sömürücülerinin olanakları arasında açık bir dengesizlik bulunmaktadır. Sosyal bir sınıfın diğer bir sosyal sınıf üzerindeki tahakkümü anlamına da gelen bu açık dengesizlik, varlığı iddia edilen "demokrasi" ile çelişmektedir. Toplumsal sınıfların, sınıfsal çıkarları doğrultusunda eylemde bulunmalarını yasaklayan bir sisteme"demokrasi"denilemeyeceği açıktır.
İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız bu olumsuz dengesizliği bozmak için öncelikle sınıfsal temele dayalı örgütlenmesini geliştirmek ve yetkinleştirmek durumundadır. DİSK bu anlamda üzerine düşen tarihsel görevi eksiksiz yerine getirecektir.
Emperyalizme bağımlı kapitalistleşme karşısında "bağımsızlık ve demokrasi" güçlerinin birliğinin sağlanması ve toplumu bu doğrultuda yönlendirme, içinde bulunulan koşullarda ivedi görev olmaktadır.

İŞÇİ SINIFI KENDİSİNE DAYATILMAK İSTENEN AĞIR KOŞULLARI KABULLENEMEZ

SİYASAL iktidar ve kapitalist sınıf IMF koşullarının yaşama geçirilmesi konusundaki kararlılıklarını ilk aşamada, tekstil ve metallurji işkolunda yüzbine yakın işçiyi doğrudan ilgilendiren toplu sözleşme görüşmelerinde göstermek isteyeceklerdir.

İktidarın Türk-İş'le "toplumsal Anlaşma" nın revize edilmesi için sürdürdükleri pazarlık, bu toplu sözleşme görüşmelerinde uzlaşmacı sendikacılığın kapitalist sınıfın payandası olduğunu, bir kez daha kanıtlayacaktır. Bu aynı zamanda, Türk-İş'deki yönetim değişikliğinin Türk-İş'in görevini savsaklatmayacağı gerçeğini de vurgulayacaktır. Siyasal iktidar, işveren örgütleri ve sarı sendikaların IMF koşullarının yaşama geçirilmesi konusunda kurdukları cephe karşısında DİSK bu mutsuz ittifaka karşı zorlu bir mücadele verecektir.

Ancak sözleşme görüşmelerinin sonucu ne olursa olsun işçi sınıfı ve emekçi halk, uygulanmaya konması IMF'ce kararlaştırılan, ekonomik ve siyasal yöntemler karşısında sürekli direnç gösterebilecek potansiyellerini iyi örgütlemek durumundadır. O nedenle tekstil ve metallurji işkolundaki büyük sözleşme mücadelesi, demokrasi güçlerinin uzun mücadelelerle elde ettikleri mevzileri savunma mücadelesinin sadece bir parçasıdır. Bu aşamada karşı cepheye ödün verilmemesi ilk görevidir.
Böylesi bir ortamda devrimci sendikal harekete yönelik saldırıların yoğunluk kazanması doğal karşılanmalıdır. DİSK Genel Sekreteri'nin yargılanmadan cezalandırma yöntemiyle tutuklu bulundurulması, Çukurova'da DİSK sendikalarına karşı girişilen provokatif saldırılar, genel hizmetler işçilerinin haklı mücadelesi-

ne karşı boyalı basının yaptığı kasıtlı, yanıltıcı ve aldatıcı yayınlar hep aynı çerçeve içinde değerlendirilmelidir.

DİSK Demokratik kitle ve meslek örgütleriyle birlikte uzun soluklu mücadelenin uygulama hazırlığı içindedir. Örgüt içi sorunların örgüt disiplinine uygun çözümlerle aşılması, tek tip demokratik tüzük'ün uygulama alanının tüm üye sendikaları kapsayacak biçimde genişletilmesi, bu mücadelenin gücünü arttırıcı önemli etkenlerdir.

ÜLKENİN GELECEĞİ EMEKÇİ SINIFLAR TARAFINDAN BELİRLENECEKTİR

NÜMÜZDEKİ aylar demokrasi güçlerinin sürekli sınavlar vereceği ve ülkenin geleceğinin belirlenmesinde önem taşıyan bir süreç olarak belirmektedir. Bu sürecin işçi sınıfı ve emekçi halkın çıkarları doğrultusunda başarılar elde edilerek aşılmasında, demokrasiden yana tüm kuruluş ve kişilere büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Başarısızlık, var olan faşizm tehditinin, emperyalist-kapitalist sisteme bağımlılığın işçi sınıfımızı yok etmeye yönelik saldırısının da başlangıcı olabilir ki buna işçi sınıfımız asla olanak tanımaz.

İran'daki son değişikliklerle yeni bir güçler mevzilenmesine kavuşan bölgemizde, demokratik bir Türkiye, anti-emperyalist mücadelenin öncülüğünü üstlenebilecek potansiyeli taşımaktadır. İşçi sınıfımızın ve doğal müttefiklerinin iktidara ağırlıklarını koyduğu gün, demokratik Türkiye bu potansiyeli en iyi biçimde kullanacaktır.

DİYARBAKIR'DA İŞKENCE VE YARGILAMADAN CEZALANDIRMA

DİSK'in 16 Haziran 1979'da Türkiye'nin 9 bölgesinde olduğu gibi Diyarbakır'da düzenlediği Bölge Temsilciler Meclisi Toplantısına yöneltilen saldırıya yapılan yasa dışı işlem, baskı ve işkenceler sürmektedir.

31 Temmuz 1979'da DİSK Genel Merkezin'de bir basın toplantısı düzenleyen Genel Başkan Abdullah BAŞTÜRK konuyla ilgili bir raporuda basına açıkladı.

Genel Başkan Abdullah Baştürk bu topantıda yaptığı konuşmada "Halkımıza Demokratik hak ve özgürlükleri genişletme sözü veren CHP'nin ağırlıkta olduğu iktidar işkenceye, baskıya ve zulme duyarlı halkımıza karşı görevini yapmak zorundadır. Aksi halde, CHP ağırlıklı hükümet "eşgüdüm", "güleryüzlü sıkıyönetim" kavramlarının arkasına saklanmanın hesabını vermelidir" demiştir.

Genel Başkan Abdullah Baştürk-ün konuşması şöyledir:

● DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar 1 Ağustos tarihinde tutuklandı. G. Başkan A.Baştürk yaptığı basın toplantısında Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı'nın DİSK'e karşı tavrını eleştirdi.

DİSK Yürütme Kurulu'nun aldığı karar gereğince 16 Haziran 1979 Cumartesi günü DİSK Bölge Temsilciler Meclislislerinin toplanmasına karar verilmiş ve İstanbul, Ankara, Kocaeli, Bursa, Adana, İzmir, Antalya, Eskişehir, Samsun bölgelerinde olduğu gibi Diyarbakır'da da DİSK Bölge Temsilciler Meclisleri toplanmıştır.

DİSK Yürütme Kurulu adına toplantıya DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar katılarak, DİSK adına metni daha önceden saptanan ve bütün bölgelerde sunulan konuşmayı yapmıştır. Toplantı tüm yasallığına ve Sıkıyönetim Komutanlığından izni alınmış olmasına rağmen engellenmek istenmiş, toplantı devam ederken hiç-

bir olay ve neden bulunmadığı halde emniyet görevlileri, aralarında DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, DİSK 10. Bölge Temsilcisi Zeki Adsız, T.İ.S. Genel Sekreteri ve Ceylanpınar Şube Başkanı Gazi Daş, Hürcam-İş Sendikası Genel Sekreteri ve Genel Başkan Vekili Ali Rıza Gülkaya, Gıda-İş Doğu Bölge Temsilcisi Nadir Yektaş ile Genel-İş Sendikası 7. Bölge Avukatlarından Ziya Acar'ın da bulunduğu 17 kişiyi gözaltına almışlardır.

Yasa 15 günlük gözaltı süresi tanıdı diye gözaltına alınanlar 14 gün tutularak bu hak kötüye kullanılmıştır. Hiçbir yasal nedene dayanmayan bu uygulama sonucu 14 gün gözaltında tutulan arkadaşlarımız 29.6.1969 günü Sıkıyönetim Mahkemesine çıkarılmış ve gözaltında bulunanlardan DİSK Bölge Temsilcisi Zeki Adsız, Nadir Yektaş, Sıddık Tekeş, Veysi Şenyiğit için tutuklama kararı verilmiş, daha önce salıverilen DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar için de gıyabi tutuklama kararı çıkarılmıştır.

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığınca "Sıkıyönetim yasaklarına aykırı hareket, halkı suç işlemeye tahrik ve teşvik, bölücülük propagandası yapmak ve kanunun suç saydığı fiili açıkça övmek" iddialarıyla Askeri Savcılığa sevkedilen arkaşlarımıza yöneltilen bu suçlar dayanaktan yoksundur.

Buna rağmen son günlerde özel olarak gündeme getirilen "bölücülük" suçlaması DİSK'e ve onun temsil ettiği işçi sınıfına yöneltilmek istenmektedir. DİSK Yürütme Kurulunun kararı uyarınca "Sıkıyönetimin kaldırılması", "demokratik hak ve özgürlükleri yoketme girişimlerine" karşı verilecek mücadelenin boyutlarını ve örgütsel sorunlarını tartışmak üzere toplanan Temsilciler Meclisine yöneltilen bölücülük iddiası gülünçtür ve yaşadığımız günlerde tüm sosyalist, demokrat, ilerici kesimleri toplumdan yalıtmak için sürdürülen "bölücülük" kampanyasının ulaştığı boyutları göstermesi bakımından anlamlıdır. Diyarbakır'da ve bölgede sürekli olay çıkartmayı amaçlayan emniyet görevlilerinin görev anlayışları da oldukça dikkat çekicidir.

Anılan Bölgenin Sıkıyönetim yetkilileri gözaltına alınan ve tutuklanan sanıklarla ilgili 15 günlük gözaltı süresini yasanın öngördüğü amacın dışında kullandıkları gibi, bu süreyi geçirdikten sonra tutuklama kararı almakta ve tutuklu sanıklar hakkında kavuşturma ve soruşturmayı uzun süre sonuçlandırmayarak, sanıkları aylarca tutuklu bırakmak suretiyle hükümden önce cezalandırma yöntemini uygulamaktadırlar. Gözaltında ve tutuklu olarak cezaevinde

A.Baştürk; "Halkımıza demokratik hak ve özgürlükleri genişletme sözü veren CHP'nin ağırlıkta olduğu iktidar işkenceye, baskıya ve zülme duyarlı halkımıza karşı görevini yapmak zorundadır. Aksi halde, CHP ağırlıklı hükümet "eşgüdüm", "güleryüzlü sıkıyönetim" kavramlarının arkasına saklanmanın hesabını vermelidir."

BASIN VE ÖZGÜRLÜK

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk 31 Temmuz'da yaptığı basın toplantısında Diyarbakır'da Sıkıyönetim Komutanlığı ve Emniyet Müdürlüğünün bazı görevlilerinin uygulamaları ile ilgili belgeleri bir dosya halinde basın mensuplarına sunmuştur. "Diyarbakır Raporu" başlıklı dosyada yasadışı uygulamalara ilişkin somut kanıtlar yer almaktadır.

Hukuk Devleti olma niteliğini "yok" edecek nitelikteki uygulamalara ilişkin bu belgeler günlük basınımızda ve TRT'de yer almamıştır.

Demokratik ülkelerde günlük basının radyo ve televizyonun önde gelen görevlerinden biri idare erkinin yasalara uygun işleyip işlemediğini denetlemek ve kamuoyunun demokratik baskı ve tepkisini bu tür uygulamalara karşı duyarlı kılmaktır.

Temizlik işçilerinin ücretlerini abartarak kamuoyunu temizlik işçilerinin haklı mücadelesinin karşısına dikmek için büyük bir çaba harcayan, yerli otomotiv tekellerinin çıkarlarına ters ancak kamu çıkarları doğrultusundaki bazı belediyelerin uygulamalarının üzerine gözü kara giden, kamu çıkarları ile egemen sınıfın çıkarları arasında tercihini son tahlilde hep ikinciden yana yapmayı alışkanlık haline getirmiş olan günlük basınımızın ve TRT'nin temel insan haklarına, anayasal hak ve özgürlüklere karşı göstermiş olduğu duyarsızlık işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın dikkatinden kaçmamaktadır.

Bu son olay da bir kez daha göstermiştir ki işçi sınıfı kendi günlük basınını bütün kurumlarıyla üretmedikçe, çeşitli siyasal ve sınıfsal bağlantılar içindeki basın, gerçekleri daima bu bağlantılarına kurban edecektir.

TUTANAK

30.6.1979 Cumartesi günü saat 15.00 sıralarında Merkez Komutanlığından geldikleri anlaşılan Havacı Yüzbaşı İsmet Kaptan, Havacı As.Subay Kemal Özden, bazı polis ve sivil kişiler beraberlerindeki çok sayıda erle bulunduğumuz 2 no.lu tutukevini kordon altına aldılar. Bitişiğimizdeki koğuştan çok sayıda kişi çıkardılar. Bu ara bulunduğumuz koğuşun kapısında bulunan tutukluların, anılan arkadaşlara nereye gittiklerini sormaları üzerine Cezaevi görevlisi olmayan özel operasyon için getirilen görevliler tarafından küfürlere maruz kaldılar. Anılan görevliler küfürle de tatmin olmadılar. Ve bulunduğumuz koğuştakilerin tümüne coplarını sallayarak öfkeli ve kinli bir biçimde 5 dakika sonra size de cop sokacacağız dediler. Bu durum tutuklular arasında panik yarattı. Özellikle daha önce sorgulama esnasında işkenceye maruz kalanlar, anılan görevlileri tanıdıklarından dolayı, tutuklular paniğe kapıldılar. Tüm tutuklular içeriye girdiler. Bu ara arkadaşlar cezaevi görevlisi ile görüştüler. Can güvenliklerinden endişe duyduklarını, bu bakımdan Cezaevi Müdürü ile görüşmek istediklerini söylediler. 10 dakika sonra bulunduğumuz cezaevini yukarda ünvanları belirtilen ve işkenceci diye anılan kişiler beraberlerinde getirdikleri erlerle birlikte kordon altına aldılar. Tüm tutuklular korku ve endişe içinde yatakhaneye girdiler. Yetkililer gelinceye kadar kapıyı kapattılar ve ranzaları kapının arkasına çektiler. Ranzaların kapının arkasına çekilmesindeki amaç kesinlikle can güvenliğimizi korumak içindi. Çünkü tüm tutuklular alınıp işkence edilmek üzere götürüleceklerinden endişe duymaktaydılar. Gelen görevlilerin de Cezaevi ile ilgileri yoktu. Bu durumla ilgili olarak can güvenliğimizi koruma amacından başka bir amaç da düşünülemez. Binbir türlü küfüre maruz kalmamıza rağmen hiç kimse tarafından en ufak bir taşkınlık yapılmamıştır. Hiç bir slogan veya benzeri bir davranışta bulunulmamıştır. Merkez Komutanı Albay geldiğinde derhal kapı açılmıştır. Kapının Albay geldiğinde derhal açılması da can güvenliğimizin amaçlanandığının açık bir belirtisidir. Fakat kapı açıldığında tutuklu arkadaşlardan Zeki ADSIZ, Nadir YEKTAŞ ve birkaç arkadaşımız aramızdan alındı. Gezindiğimiz bahçede meydan dayağına çektirildiklerinde dışarıdan bağırtıların yanısıra silah sesi de duyuldu. Bu ara içerde de en ağır küfürlere ve baskılara baş vurdular. İnsan onur ve haysiyetiyle bağdaşmayan davranışlar içerisine girildi. Daha sonra aramızdan alınan arkadaşları alıp gittiler. 1.7.1979 Pazar günü adı geçen arkadaşlar getirildiğinde işkenceye tabi tutuldukları muhtelif yerlerindeki darp izlerinden belli oluyordu. Özellikle Zeki ADSIZ Koma halinde idi. Bulunduğumuz Cezaevinde isyan, direniş vs. gibi herhangi bir durum sözkonusu olmadığı halde bu tip operasyonlara maruz kalışımız can güvenliğimiz konusunda bizi ciddi olarak düşündürmektedir.

İşbu tutanak bulunduğumuz 2 no.lu askeri cezaevinde 30.6.1979 Cumartesi günü meydana gelen olayla ilgili olarak tarafıımızdan tanzim edilmiş ve imza altına alınmıştır.

2. No.lu Askeri Cezaevi Tutuklularından 58 imza

sanıkların geçirdikleri süre çoğu kez kendilerine yüklenmek istenen suçun ceza süresini aşmakta ve böylece bir yargı kararı olmaksızın hiç bir yasal temeli olmayan ceza uygulaması ortaya konmaktadır.

İŞKENCE UYGULANMAKTADIR

Gözaltında ve tutuklu olarak bulunan sanıklar bazı emniyet ve Sıkıyönetim görevlilerince insanlık dışı, barbarca işkenceler uygulanmaktadır. İşkenceciler ve işkenceler konusunda yapılan bütün başvuru ve şikayetler savsaklanmakta, işkenceciler korunmaktadır.

Bu konuda yapılan şikâyetler ve bu şikâyet dilekçelerinde yazılı işkence türleri bölgede sıkıyönetimin anlamını açıkça sizlere göstermektedir.

Diyarbakır'da olup bitenlere ve DİSK'in bu konudaki çabalarına ilişkin belgeleri size bir dosya halinde sunuyoruz.

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığına bağlı 7. Kolordu Komutanlığındaki 1 ve 2 no.lu ceza ve tutukevinde gözaltında ve tutuklu bulunanlara bizzat sıkıyönetim görevlilerinin emriyle maddi ve manevi işkenceler uygulanmaktadır. Tutuklu sanıklar Diyarbakır Merkez Komutanlığına götürülerek işkenceye tabi tutulmaktadırlar. Tutuklular mahkemenin ve mahkemenin bağlı olduğu Sıkıyönetim Komutanlığının teminat ve güvencesi altındadırlar. "Askeri ceza ve Tutukevleri Yönergesinde" belirtildiği ve bilindiği gibi tutuklu hakkında soruşturmayı ancak savcılık yürütebilir, bunun dışında hiç bir merci sorgu yapmaya yetkili değildir. Soruşturma ve duruşma için askeri savcı yanına veya mahkemeye götürülebilir.

BAŞVURULARA YANIT YOK

Yasal durumun bu olmasına rağmen, diğer gözaltındaki ve tutuklu sanıklar gibi, 29.6.1979 günü

Diyarbakır DİSK 10. Bölge toplantısı: 15-16 Haziran Büyük İşçi Eylemi İşyeri temsilcilerince değerlendirildi

tutuklanan DİSK 10. Bölge Temsilcisi Zeki ADSIZ ile Gıda-İş Doğu Bölge Temsilcisi Nadir YEKTAŞ 30.6.1979 ve 1.7.1979 günlerinde tutukevi avlusunda meydan dayağı çekilerek bayıltılıncaya kadar dövülmüşler, daha sonra Diyarbakır Merkez Komutanlığına götürülerek günboyu kum torbalarının üstünde coplanma,falaka,bıyık yolma,tekme tokat v.b.türünden işkencelere tabi tutulmuşlardır. Bu işkencelerin bir kısmı Diyarbakır 2 no.lu ceza ve tutukevinde bulunan bütün tutukluların gözleri önünde olmuştur. bu nedenle Zeki ADSIZ ve Nadir YEKTAŞ 3 kez kan kusmuşlar, Zeki ADSIZ'ın kaburga kemiği çatlamış ve kalça kemiği kırılmıştır. Muayene ve tedavilerinin yapılması yolundaki başvuruları işleme konulmamıştır ve halen bu durumda cezaevinde tutulmaktadırlar.

Sözkonusu işkence Diyarbakır Merkez Komutanı Albay Lütfü BAŞYİĞİT, Diyarbakır Merkez Komutanlığı görevlileri Hava Yüz başısı İsmet KAPTAN ve Hava Astsubay Başçavuş Kemal ÖZDEN tarafından bizzat, ayrıca emir ve komuta ları altındaki erlere ve görevlilere yaptırılmış ve bu sorumlular hakkında yapılan bütün başvurular savsaklanmış, başvuruları işleme konulmamıştır.

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı'nca "Sıkıyönetim yasaklarına aykırı hareket, halkı suç işlemeye tahrik ve teşvik, bölücülük propagandası yapmak ve kanunun suç saydığı fiili açıkca övmek" iddiaları dayanaktan yoksundur.

Bu olaylar, binlerce DİSK üyesi işçi tarafından Başbakana ve İçişleri Başkan'ına çekilen telgralarla kınanmıştır.

DİSK Genel Başkan Vekili Kemal

NEBİOĞLU'nun bu konuya ilişkin Başbakanlığa yaptığı başvuruya ve DİSK Genel Başkanı olarak benim yaptığım başvuruya bugüne kadar yanıt verilmemiş, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığınca tutuklu bulunan sendikacı ve işçiler hâlâ duruşmaya çıkartılmamışlardır.

Yukarda ayrıntılı olarak açıkladığım gibi Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığınca tutuklu ve sanıklara yasa dışı yollarla işlemedikleri suçların cezaları çektirilmekte, yapılan bütün şikayet ve başvurular sonuçsuz kalmaktadır.

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK;

Adıgeçen bölgede devrimciler, yurtseverler, işçiler ve genel olarak emekçi halk üzerinde uygulanagelen yasa dışı baskı ve sindirme politikasını ve bölge Sıkıyönetim Komutanlığındaki bazı görevlilerin henüz yargıları bile yapılmamış gözaltındaki kişilere uyguladığı yasa dışı işlem ve işkenceleri kınar ve kamuoyuna duyurur.

DİSK, genel olarak ülke çapında, özel olarak bölgedeki uygulamaların bir kısmı yukarda açıklanan Sıkıyönetimin kaldırılması talebini demokrasi mücadelesinin ivedi koşullarından biri olarak ileri sürer.

Son günlerde, adıgeçen bölge halkı üzerinde uygulanan baskıyı haklı göstermek ve işçi sınıfı mücadelesini, genel olarak sosyalist hareketin kitleler önündeki saygınlığını kırmak için gündeme getirilen bölücülük suçlamalarını kınar ve reddeder.

Halkımıza demokratik hak ve özgürlükleri genişletme sözü veren CHP'nin ağırlıkta olduğu iktidar işkenceye, baskıya ve zulme duyarlı halkımıza karşı görevini yapmak zorundadır. Aksi halde, CHP ağırlıklı hükümet "eşgüdüm", "güleryüzlü sıkıyönetim" kavramlarının arkasına saklanmanın hesabını vermelidir."

Genel Başkan A.Baştürk basın toplantısında daha sonra basın emekçilerinin sorularını yanıtladı. Toplantıya katılan tüm basın mensuplarına dağıtılan 30 sayfalık "DİYARBAKIR RAPORU" ile ilgili bilgi verdi.

● "DİSK 10. Bölge Temsilcisi ile Gıda-İş Doğu Bölge Temsilcisi 30.6.1979 ve 1.7.1979 günlerinde tutukevi avlusunda meydan dayağı çekilerek bayıltılıncaya kadar dövülmüşler, Diyarbakır Merkez Komutanlığı'nda günboyu coplanma, falaka, bıyık yolma, tekme, tokat vb. türünden işkencelere tabi tutulmuşlardır."

Ertesi gün DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR Diyarbakır'da hakkındaki gıyabi tutuklama kararını vicahiye çevirtiyordu.

Fehmi Işıklar'ın tutuklandığı gün aynı olayla ilgili olarak tutuklu bulunan DİSK Bölge Temsilcisi Zeki Adsız, Gıda-İş Doğu Bölge Temsilcisi Nadir Yektaş ve Sıddık Tekeş serbest bırakılıyordu. Bu olay üzerine yayınlanan DİSK Ajansında şu görüş yer aldı:

"DİSK Bölge Temsilcisi ve diğer iki DİSK üyesinin serbest bırakılmalarından sonra olayla ilgili olarak tutukluluğu devam eden yalnız DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR kalmıştır. Bu durum ile Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı olayın başından beri sürdürdüğü çelişkili, yasaları hiçe sayan uygulamalarına bir yenisini eklemiş olmaktadır.

"DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK'ün olayla ilgili olarak yaptığı son basın toplantısında da belirttiği gibi 15 günlük gözaltı süresi yasanın öngördüğü amacın dışında kullanılmakta, bu süre geçtikten sonra tutuklama kararı alınmakta ve tutuklu sanıklar

hakkında kavuşturma ve soruşturma uzun süre sonuçlandırılmayarak sanıklar aylarca tutuklu bırakılmak suretiyle hükümden önce cezalandırılmaktadırlar. Gözaltında ve tutuklu olarak cezaevinde sanıkların geçirdikleri süre çoğu kez kendilerine yüklenmek istenen suçun ceza süresini aşmakta ve böylece bir yargı kararı olmaksızın yasal temeli olmayan ceza uygulaması ortaya konmaktadır."

15-16 Haziran'ın 9. yılında yaptığı konuşma nedeniyle tutuklanan DİSK Genel Sekreteri F.Işıklar

DİYARBAKIR TUTUKLAMALARI İLE HUKUK KURALLARI ÇİĞNENMİŞTİR.

DİSK Genel Başkan Vekili Mukbil Zırtıloğlu, Başbakan Ecevit'e bir telgraf göndererek DİSK Genel Sekreterinin Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığınca keyfi olarak tutuklu bulundurulduğunu bildirdi ve Başbakanın geçmiş sıkıyönetim dönemlerinde yapılmış olan yasadışı uygulamalar konusunda gösterdiği duyarlılığı şimdi de göstermesini istedi.

DİSK Genel Başkan Vekili Mukbil Zırtıloğlu'nun Başbakan Bülent Ecevit'e bu konuya ilişkin gönderdiği telgraf metni şöyledir:

Sayın Bülent ECEVİT

Başbakan

ANKARA

Daha önce size yapılmış olan birkaç duyurumuzun sonuçsuz kalmasına karşın, Sıkıyönetim yasası uyarınca Başbakan'a karşı sorumlu bulunan Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığına bağlı, Askeri Savcılıkta yapılan bazı uygulamaları size yeniden iletmekte yarar görüyoruz.

DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR Hakkında yasaya uygun olmayan bir şekilde verilmiş bulunan tutuklama kararına karşı yapılan itiraz Askeri Savcılıkça görevli mahkemeye gönderilmemiş ve savcılık kensini mahkeme yerine koyarak bir karar vermiştir. Yargılamada taraf olan Askeri savcının bu davranışı hukuk kuralları ile bağdaşamaz. Tutuklunun durumunun mahkemece incelenmesini engellemek yetki gasbı niteliği taşımaktadır.

Diğer yandan Sıkıyönetim Askeri Mahkemesince şu veya bu suçtan tutuklanmış bulunan yurttaşlar daha dava açılmadan, haklarında mahkemece bir mahkûmiyet kararı verilmeden kendileri hakkında talep edilen cezanın asgari haddi ve hatta bazen azami haddi çektirildikten sonra serbest bırakılmaktadırlar. Anlaşılan odur ki özellikle, askeri savcılığın sübjektif yargılarına göre gözaltına alınan veya tutuklanan yurttaşlar önce cezalandırılmakta daha sonra yargılanmaktadırlar. Nitekim, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığınca gözaltına alınan ve Askeri Mahkemece tutuklanan DİSK 10. Bölge Temsilcisi Zeki Adsız Gıda-İş Doğu Bölge Temsilcisi Nadir Yektaş ve Genel-İş Sendikası Temsilcisi Veysi Şenyiğit kendilerine isnat edilen TCK 312 maddesinin yasada gösterilen asgari haddini tutuklu olarak geçirdikten sonra serbest bırakılmışlardır. Bilindiği gibi 647 sayılı yasaya göre

bir yıla kadar olan cezaların tecili esastır. Tecil edilmeme gerekçeleri son kararda gösterilmelidir. Tecil edilme olasılığına ve uygulanması istenen yasa maddesinin öngördüğü cezanın hafifliğine rağmen yapılan uygulama ağır bir sorumluluk gerektirmelidir.

Yukarda adları geçen konfederasyonumuzun mensupları ile aynı suçlamadan hakkında gıyabi tutuklama kararı alınmış bulunan Genel Sekreterimiz Fehmi IŞIKLAR için yapılan itiraz, yasaya uygun olmayan yollarla engellenirken ötedenberi uygulana gelmekte olan keyfi cezalandırmanın Genel Sekreterimize de uygulanacağı ihsas ettirilmiştir. Gerekçe olarakta bir Askeri Savcının yıllık iznini kullanmakta olduğu gösterilmiştir.

Şu anda DİSK Genel Sekreteri Diyarbakır'da tutuklu olarak dava açılması için bir askeri savcının yıllık izninin bitmesini beklemektedir.

Başbakan olarak Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığındaki bu uygulamada size de sorumluluk düşmektedir. Geçmiş Sıkıyönetim dönemlerinde yapılmış yasa dışı uygulamalar konusunda gösterdiğiniz duyarlılığı şimdi de gösterme durumundasınız.

Bu duyarlılığı göstereceğiniz inancı ile saygılar sunarım.

Sayın Bülent ECEVİT
Başbakan

Ankara

"Size daha önce iletildiği gibi, 16 Haziran 1979'da Türkiye'nin 10 Yöresinde Gerçekleştirilen DİSK Bölge Temsilciler Meclisleri toplantılarında hiç bir olay çıkmamış ancak Diyarbakırda yapılan 10. Bölge Temsilciler Meclisi çalışmaları sırasında başta DİSK Genel Sekreteri olmak üzere çok sayıda sendika yöneticisi, Görevlisi hiç bir gerekçe gösterilmeden Sıkıyönetim Komutanlığınca toplantı yerinden götürülerek gözaltına alınmıştı.

"DİSK Yönetici ve üyeleri Sıkıyönetim Komutanın emir ve istemi ile 16.6.1979 gününden beri gözaltında ve tutuklu olarak bulunmaktadırlar. Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı ve savcılığı gözaltına alınan ve daha sonra tutuklanan sanıklarla ilgili kovuşturma ve soruşturmayı uzun süre sonuçlandırmayarak, mahkemeye yollamayarak, sanıkları 16 Haziran'dan beri tutuklu bırakmak suretiyle hükümden önce cezalandırma yöntemi uygulamaktadırlar.

"Gözaltına alınan ve tutuklanan sanıklara 12 Mart Faşist dönemine özgü insanlık dışı işkenceler uygulanmaktadır. DİSK 10. Bölge Temsilcisi ve Genel-İş Sendikası, Diyarbakır Şube Başkanı Zeki Adsız ve DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası Doğu Bölge Temsilcisi Nadir Yektaş 29.6.1979 günü tutuklanmışlar ve tutuklu bulundukları sırada 30.6.1979-1.7.1979 günlerinde her türlü maddi ve manevi işkence görmüşlerdir. Bu işkenceler, doğrudan doğruya adları size bildirilen Diyarbakır Merkez Komutanlığı görevlileri ve emir verdikleri çok sayıda askeri personel tarafından uygulanmıştır".

"Bu işkenceler binlerce işçi ve işkence görenler tarafından yetkili organlara ve size de iletilmiş olduğu halde bugüne değin hiç bir işlem yapılmamış, DİSK'in bu konuda Başbakan olarak size telgrafla yaptığı başvuru da sonuçsuz kalmıştır.

Bölgedeki görevli ve yetkililerin tutuklulara yapılan işkencelerin izlerini yoketmek, gizlemek için başvurduğu önlemlere karşın, Zeki Adsız'ın kalça ve kaburga kemiklerinin kırık olduğu bilinmektedir.

"Diğer tutukluların da bu şartlar içinde can güvenliklerinden bahsetmek olanaksızdır. Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığının bazı görevlileri bölgede 12 Mart dönemini bu davranışları ile yaşatmaktadırlar. Bölgede, başta DİSK olmak üzere tüm demokratik kitle örgütleri, devrimciler, yurtseverler üzerindeki baskılar çok büyük boyutlara ulaşmış bulunmaktadır.

"Bu durumda Başbakan olarak sizden duruma müdahale etmenizi ve sorumlular hakkında işlem yapılmasının teminini bir kere daha saygılarımızla dilerim.

Abdullah BAŞTÜRK
DİSK Genel Başkanı

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar "Suç olan bir fiili övme" suçu (!) işlediği gerekçesiyle yargı önüne çıkarılmaksızın 1 Ağustos'dan bu yana Diyarbakır Askeri Cezaevinde tutuklu bulunmaktadır.

DİSK Genel Sekreteri'nin övdüğü suç olarak da 15-16 Haziran 1979 Büyük İşçi Eylemi gösterilmektedir

Dergimizde DİSK'in 16 Haziran 1978'de İstanbul Spor ve Sergi Sarayında düzenlediği 15-16 Haziran'ın 8. Yılını Anma gecesine gönderilen telgraflardan bazılarını yayınlıyoruz.

Sn. Abdullah Baştürk
DİSK Genel Başkanı
Spor ve Sergi Sarayı İst.

15-16 Haziran olaylarını anmak amacıyla düzenlenen toplantı için gönderdiğiniz nazik çağrıyı aldım.

Teşekkür ederim. 15-16 Haziran olayları hiç kuşku yok ki çalışanların haklarını savunmaları konusunda son derece önemli bir olgudur. Bu olayların toplumsal gelişme açısından gereğince değerlendirileceği inancındayım.

Hepinize bu inançla saygı ve sevgiler sunarım.

Bahir Ersoy
Çalışma Bakanı

Sn. Abdullah Baştürk
DİSK Genel Başkanı
Spor ve Sergi Sarayı İst.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun düzenlemiş olduğu 15-16 Haziran gecesi nedeniyle sizi ve sendikanızın tüm üyelerini kutlarım. Gecenin başarılı ve esenlik içersinde geçmesini, size ve tüm üyelerinize, sayın konuklarınıza başarılar diler saygılar sunarım.

Deniz Baykal
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

DİSK Genel Başkanlığına
Spor ve Sergi Sarayı
İstanbul

15-16 Haziran 1970 tarihinin Türkiye işçi sınıfı hareketi içinde önemli bir yeri vardır. **Emperyalizme, uluslararası tekellere ve büyük sermayeye bağlı çevrelerin DİSK'i yok etme planı 15-16 Haziran'da bozulmuştur. 15-16 Haziran işçi sınıfımızın o güne kadar ki tarihinde örgütlediği en büyük yığınsal çıkışıdır.** Bu olay sadece ekonomik değil özünde siyasal bir amaç da taşıyor. Egemen sınıfların tezgahladıkları siyasal girişime karşı kitlesel bir çıkıştır. Geniş işçi yığınları DİSK'te somutlaşan sınıf sendikacılığını korumayı ve genişletmeyi amaçlamıştır.

DİSK, anti-emyeryalist, anti-kapitalist, anti-faşist bir savaşımın sürdürülmesi için üzerine düşeni yapmış kuyrukçuluğu her türlü sapmayı ve bütün hastalıkları yenebilmiş sınıf ve kitle sendikacılığından ve onun sağlam ilkelerinden zerrece ayrılmamıştır. Bu doğrultudan sapma çabalarının DİSK'in örgütlü gücü karşısında etkisiz kalacağı bilinmelidir.

DİSK'in ön saflarında yerini aldığı mücadele sömürüsüz bir topluma varmak, demokrasi, barış ve özgürlüğü yaşama aktarmaktır. İşçi sınıfımızın ve onun örgütlü gücü DİSK'in **ŞANLI 15-16 HAZİRAN GÜNÜNÜ** kutlar, savaşımını bilinçle ve başarı ile sürdürmesini dileriz.

71 CHP Milletvekili ve Senatör imzası

Sn. Abdullah Baştürk
DİSK Genel Başkanı
Spor ve Sergi Sarayı İst.

15-16 Haziran'ın 8. yılı nedeniyle gönderdiğiniz davetiyeye teşekkür ederim. Yoğun çalışmalarım nedeniyle aranızda bulunamayacağım. Mücadelenizin her zaman güçlü olmasını diler saygılar sunarım.

Mehmet Can
Adalet Bakanı

ULUSLARARASI TEPKİ

FRANSIZ GENEL İŞ FEDERASYONU

Genel Sekreter Fehmi IŞIKLAR'ın ve diğer sendika militanlarının tutuklandığını endişeyle öğrendik. Demokratik ve sendikal haklara tecavüzü ve baskıyı şiddetle protesto ediyoruz. Tutukluların derhal serbest bırakılmasını ve insan onuruna kaygılı olunmasını istiyoruz. Keza işçilerin haklarına ve insan haklarına saygı istiyoruz. CGT dayanışmasını sürdürmekte kararlıdır.

CGT Konfederal Sekreteri
JOANNES GALLAND

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU

DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR'ın tutuklanmasını ve Türk işçilerine uygulanan diğer sendikal haklara aykırı önlenleri DSF (Dünya Sendikalar Federasyonu) olarak şiddetle kınarız. Ayrıntılı bilgi rica ediyoruz.

Kardeşçe Selâmlarla
Dünya Sendikalar Federasyonu
Genel Sekreterliği

DÜNYA İŞÇİ KONFEDERASYONU

DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR'ın tutuklanmasına ilişkin telgrafınızı aldık. ILO Genel Müdürüne başvurduk. Önlemlerimizin daha etkin olabilmesi için bu konudaki tüm bilgi ve gelişmeleri bildirin. DİSK dayanışma ve kardeşçe eylem içinde olduğunu bildirir.

Kulahowski
Genel Sekreter
Dünya İşçi Konfederasyonu

FRANSIZ DEMOKRATİK İŞ FEDERASYONU

DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR'ın keyfi tutuklanması karşısında CFDT, kendisinin derhal serbest bırakılması ve sendikal hakların uygulanmasına olanak sağlanmasını ister.

CFDT Genel Sekreter Vekili
JACQUES CHEREQUE

HOLLANDA İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR'ın tutuklanmasına ilişkin olarak FNV, ICFTU ve WCL'e bilgi verdi, hazırlıklı olmalarını istedi. FNV, sendika liderlerinin muhakeme edilmeden tutuklanmaları dahil olmak üzere, sendikal faaliyetten ötürü meydana gelen sendikal hakların haksız olarak her türlü baskı altında tutulmasını endişe ile karşılar, Fehmi IŞIKLAR'ın durumunda olduğu gibi. Daha başka eyleme girişmemizi gerektirecek yeni gelişmeler hakkında lütfen bize bilgi verin.

FNV (Hollanda İşçi
Sendikaları Konfederasyonu)
Yürütme Kurulu Üyesi

DANİMARKA İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

1.250.000 üyemiz adına Türkiye'de sendikacıların tutuklanması karşısında büyük endişe duyduğumuzu ifade ederiz. Özellikle kardeşimiz Fehmi IŞIKLAR'ın hemen salıverilmesini talep ediyoruz. Lütfen gelişmelerden bizi haberdar ediniz.

Tohomas Nielsen
Genel Başkan
Danimarka İşçi Sendikaları
Konfederasyonu

DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK bir süre önce geçici olarak üyelikten çıkarılan T.Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen Sendikaları hakkındaki görüşlerini açıkladı.

"DİSK'İ BÖLMEYE KİMSENİN GÜCÜ YETMEYECEKTİR"

Geçtiğimiz aylarda **DİSK Onur Kurulunca** tüzük ve organ kararlarına aykırı davranışları nedeniyle **Yeraltı Maden-İş** Sendikası 4 ay, **T.Maden-İş**, **Bank-Sen** ve **Baysen** sendikaları da 1 yıl süreyle **DİSK** üyeliğinden geçici olarak ihraç edilmişlerdir. Yürütme Kurulumuzun konuya ilişkin açıklamasında; **"Çıkarma süresinin sonunda bu sendikalarımızın üyeliklerini tekrar elde edebilmeleri bundan sonraki DİSK tüzük ve organ kararlarına karşı gösterecekleri tavır ve eylemlerine bağlıdır"** denilmişti.

Nitekim, **Yeraltı Maden-İŞ** Sendikamız, geçici ihraç durumunda olduğu dönemde **DİSK tüzük** ve **organ kararlarına** karşı aldığı **uyumlu** ve **sorumlu** tavırla ve 4 aylık süreyi tamamlayarak **yeniden DİSK üyeliğini kazanmıştır.**

Diğer taraftan; DİSK organlarının kararlarına

karşı **sekter** ve **disiplinsiz** tavırları kesin ihraçlarını gerektiğirdiği halde, işçi sınıfının sendikal birliğinin DİSK çatısı altında oluşması ve korunması doğrultusunda **özenli** ve **sorumlu** davranan Onur Kurulu tarafından 1 yıl süreyle geçici ihraç edilen T.Maden-İş, Banksen ve Baysen Sendikalarımızın yöneticileri ise geçen 4 ayı aşkın süre içinde **sekter, disiplinsiz, sorumsuz** ve **ayrılıkçı** tavır ve davranışlarını devam ettirmişlerdir.

Bu üç sendikamızın yöneticilerinin ortaklaşa yaptıkları sözlü ve yazılı açıklamalarda, **DİSK'in örgüt içi sorunları** ve dolayısıyla Onur Kurulu kararları sorumsuzca tartışılmış **her defasında burjuvaziye** ve **karşı-devrimci güçlere** uygun malzeme sağlamaktan çekinilmemiştir. Bununla da yetinilmeyerek, DİSK Onur Kurulu'na ve diğer karar organlarına **işçi sınıfı üslubuyla** asla bağdaşmayan **suçlama** ve **karalamalar** yöneltilmiş, DİSK'in ulusal ve uluslararası alandaki saygınlığına gölge düşürülmeye çalışılmıştır.

İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın burjuvazinin saldırılarına karşı en çok birliğe ihtiyaç duyduğu günlerde, DİSK'in üzerine düşen görevlerini yapmasını engelleyici, ikinci plana itici tartışma ve suçlama kampanyasına tabandaki işçiler de ortak edilmek istenmiş; yöneticiler tarafından sorumsuzca hazırlanmış bildirileri imzalamaya zorlanmışlardır.

DİSK'in ilkelerini ve birliğini savunan, bu yöneticilerin yanlışlarına karşı mücadele veren tabandaki bilinçli ve militan unsurlar üzerinde, anti-demokratik baskılar arttırılmış, tasfiyeler hızlandırılmıştır.

DİSK'e üye sendikalarımızın karşısında kurdurdukları ve destekledikleri gurupçu sendikalarla yeni bir bölücülüğün kaynağı olmuşlardır.

İşçi sınıfının uluslararası **Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs 1979'da DİSK Başkanlar Konseyi** ve **Genel Yönetim Kurulu kararlarını** hiçe sayarak, işçi sınıfımızın ve bütün emekçilerin verdiği kararlı mücadeleyi bölerek, burjuvaziyle uzlaşarak **İstanbul sokaklarında yüzlerce ilerici**, devrimci, sosyalist insana **işkence yapıldığı, stadyumlara doldurulduğu** ve DİSK yöneticilerinin tutuklandığı bir zamanda; İstanbul'u 36 yurttaşın öldürüldüğü **1 Mayıs Alanı'nı terkedip**,1 Mayıs'ın geleneklerini unutarak ve özünü boşaltarak **İzmir'de basit bir kutlama** toplantısına dönüştürmüşlerdir. Üstelik kendilerini **"sağduyu sahibi, takdirle karşılanan"** sendikacılar olarak burjuvaziye alkışlatan **uzlaşmacı, teslimiyetçi** ve **bölücü, "eylemlerine"** DİSK'in adını bulaştırmak cüretini göstermişlerdir.

15-16 Haziran'ın 9. yılında DİSK Bölge Temsilciliklerince yapılan örgüt içi toplantılara DİSK ve işçilikle ilgisi olmayan **bazı gençlerin** desteğiyle saldırılarda bulunmuş, toplantıları **sabote** etmeye çalışmışlardır.

Bu üç sendikamızın yöneticilerinin ortaklaşa yaptıkları açıklamalarda, DİSK'in örgüt içi sorunları sorumsuzca tartışılmış, **her defasında burjuvaziye ve karşı devrimci güçlere uygun malzeme sağlamaktan çekinilmemiştir.**

T.Maden-İş, Bank-Sen ve **Baysen** sendikaları yöneticilerinin yukarda özetle açıkladığım **DİSK** ilkeleriyle hiçbir şekilde bağdaşmayan, **gurupçu, uzlaşmacı, disiplinsiz** tutum ve davranışları, işçi sınıfının sendikal birliğinin DİSK çatısı altında toplanması görevini hiçe saydıklarının ve DİSK'in dışında kendilerince başka yolları denemek istediklerinin kanıtıdır.

Ancak biliyorum ki; bu sendikalarımızın tabanında bulunan işçiler, yöneticilerinin tersine büyük bir sorumluluk duygusu içindedirler. Bank-Sen, Baysen, ve özellikle T.Maden-İş sendikası üyesi işçiler patronların örgütü MESS ile karşı karşıya bırakıldıkları gurup sözleşmesi öncesinde kendilerini DİSK dışında sürüklemek isteyen yöneticilerini, DİSK'e gelerek şikâyet etmekte ve bu duruma bir an önce çözüm bulmamazı istemektedirler. T.Maden-İş sendikasına bağlı üyelerimizin şikayetleri özellikle şu noktalarda toplanmaktadır.

Yönetim:

- **Demokratik olmayan bir tüzüğün ardına sığınarak, işçilerin seçme ve seçilme özgürlüğünü engellemektedir.**
- Çeşitli sendikal kademelerde seçimle işbaşına gelen işçileri tepeden inme kararlarla görevden almakta, tasfiyeciliği had safhaya vardırmaktadır.
- **MESS ile önümüzdeki aylarda başlanacak toplu sözleşme görüşmelerinde üyelerin taleplerinin dile getirilmesini ve bugüne kadar görülmeyen bir biçimde sendika temsilcilerinin müzakerelere katılmasını engellemektedir.**
- Görünürde DİSK yönetimine, gerçekte ise DİSK bütünlüğüne yönelik aleyhte propagandayı yaygınlaştırmakta, üyesi işçilerin güvenini yitirmekte, bunun doğal sonucu olarak da gerici, faşist sendikaların saldırılarına engel olamamaktadır.

DİSK,her üç sendikamızın üyelerini, özellikle işveren örgütü **MESS** ile zorlu bir **kavgaya girecek olan T.Maden-İş üyesi işçileri ve şu anda grevde olan Bank-Sen üyesi işçileri yalnız bırakmayı asla düşünmemektedir.**

Ancak, DİSK karar organlarının verdiği ve haklı gerekçelere dayanan geçici ihraç kararı yürürlüktedir. Bu üç sendikanın yöneticileri ortaklaşa yaptıkları, işçi sınıfı üslubuna asla uymayan yazılı, sözlü açıklamalarla, burjuvaziye has tavır ve yöntemleriyle DİSK'e ve yöneticilerine saldırılarını devam ettirdiklerinden, diyalog ortamını da yoketmişlerdir.

"DİSK 6. Genel Kurulunda bu üç sendikanın delegelerinin de oylarıyla ve oybirliği ile kabul edilerek DİSK karar organlarından geçmiş bulunan TEK TİP DEMOKRATİK TÜZÜK her üç sendikaca derhal genel kurulları toplanarak hayata geçirilmelidir.

Bütün bunlara rağmen, tabandaki işçilerin özlem ve isteklerini de dile getirdiğime inanarak; T.Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen yöneticilerine son bir kez daha sorumluluklarını hatırlatmayı, üyelerinin isteklerine kulak vermeye çağırmayı, DİSK Genel Başkanı olarak tarihi bir görev sayıyorum.

Bu gerçeklerden hareketle:

1- **DİSK 6. Genel Kurulunda bu üç sendikanın delegelerinin de oylarıyla ve oybirliğiyle kabul edilerek DİSK karar organlarından geçmiş bulunan tek tip demokratik tüzük'ün her üç sendikaca, derhal genel kurulları toplanarak hayata geçirilmesi,**

BİR AÇIKLAMA

DİSK üyesi ASİS. DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ, D.YAPI-İŞ, GENEL-İŞ, GIDA-İŞ, KERAMİK-İŞ, LİMTER-İŞ, NAKLİYAT-İŞ, OLEYİS, SİNE-SEN SOSYAL-İŞ, T.İ.S, TEKGES-İŞ, TÜMKA-İŞ, YERALTI MADEN-İŞ sendikalarının yaptıkları ortak açıklama:

"Aşağıda imzaları bulunan DİSK üyesi sendikalar olarak, DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK'ün sendikal birlik ve geçici olarak üyelikten ihraç edilen T. Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen Sendikalarına ilişkin olarak yayınladığı bildiriyi desteklediğimizi tüm DİSK üyesi işçilere ve kamuoyuna açıklarız.

Türkiye toplumsal-ekonomik açıdan son yıllarının en bunalımlı dönemini yaşamaktadır. Hayat pahalılığı, işsizlik artmakta, faşist cinayetler sürmektedir. Son faşist saldırılar ve bunlara ilişkin resmi açıklamalar faşist eylemlerin MHP'ce desteklendiğinin ve bu partinin kapatılmasının Türkiye halkına karşı bir sorumluluk olduğunu açıkça gözler önüne sermiştir.

Kabul edilmiş Tek Tip Demokratik Tüzük uyarınca ve DİSK'in denetimi ve gözetimi altında yapacakları yeni bir Genel Kurulla bütün organlarını yeniden oluşturmaları,

2- Her üç sendikaca ve özellikle T.Maden-İş'te tasfiyeci bir biçimde yapılan sendika içi ihraçların kaldırılması,

3- **Maden-İş Sendikasının İşveren örgütü MESS ile yapmaya hazırlandığı gurup sözleşmesi görüşmelerinin üyelerin ekonomik-demokratik acil talepleri doğrultusunda ve sendika temsilcileri katılımı ile başlatılması ve sürdürülmesi,**

4- DİSK üyesi sendikaların içişlerine karışmaktan vazgeçmeleri ve DİSK üyesi sendikalara karşı kurulan Beton-İş, Yeni Ges-İş, Ağaç-Sen, Tüm Has-İş v.b. adlı "sendikaları" desteklemekten vazgeçtiklerini, DİSK tabanına ve kamuoyuna açıklamaları,

5- **Sınıf ve kitle örgütü olan sendikalar ile siyasi partilerin işlevlerinin ayrı ayrı olduğu gerçeğinden kalkarak, sendikalara parti işlevini yüklemenin yanlışlığının, sendikalarda her türlü politik görüşten üye ve yönetici olabileceğinin kabul edilmesi ve buna uygun davranılması,**

6- Yetkili sendikanın belirlenmesinde en etkin araç olan ve DİSK'in yıllardır savunduğu ve uğruna nice mücadele verdiği Referandum'a yalnız sözde değil, özde de sahip çıkılması,

Tasfiyeci bir biçimde yapılan sendika içi ihraçlar kaldırılmalıdır.

günlerde özellikle T.Maden-İş sendikasını referandumlarla tehdit eden sarı sendikalara karşı bütün ülkede ve bütün işyerlerinde referandum'a hazır olunduğunun derhal açıklanması halinde;

Bu olumlu adımları bir **özeleştiri** kabul ederek bu üç sendika yöneticilerinin; işçi sınıfının **sendikal birliğinin DİSK**'te **sağlanmasında kararlı**, bundan böyle **demokratik merkeziyetçilik** ilkesine bağlı, **karar organlarına saygılı** olacaklarının inandırıcı yaklaşımları olarak değerlendireceğimden, **DİSK Anatüzüğünün** bana verdiği yetkileri kullanarak, **Onur Kurulu'**nun bu **üç sendika** ve yöneticileri ile ilgili kararlarının, yeniden gözden geçirilmesini sağlamak için, **DİSK yetkili organlarına götürebilirim.**

Bir kez daha belirtmek isterim ki, demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK'i bölmeye geçmişte olduğu gibi bugün de kimsenin gücü yetmeyecektir.

DİSK'in asla vazgeçemeyeceği işçi tabanına bu konuda büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

"İçinde bulunduğumuz koşullar devrimci sendikal birliği gündemimizin birinci maddesi haline getirmiştir. Burjuvazinin saldırılarının arttığı, emperyalizm ve tekelci sermayece desteklenen faşistlerin cinayetlerinin yoğunlaştığı şu gün lerde işçi sınıfının sendikal birliğini korumak ve güçlendirmek en başta gelen görevimizdir.

"DİSK Onur Kurulu geçtiğimiz Şubat ayında aldığı kararla 4 sendikayı DİSK ilkelerine aykırı davrandıkları ve disiplinsizlik yap tıkları gerekçesiyle geçici olarak üyelikten uzaklaştırmıştır. Bu sendikalardan Yeraltı Maden-İş, geçici süreyi olumlu davranarak geçirmiş yeniden DİSK üyeliğini kazanmıştır.

"DİSK Onur Kurulu kararının tartılışılacağı tek yer DİSK Genel Kuruludur. DİSK Onur Kurulu kararını kamuoyu önünde tartışmak ve bu kararlardan yola çıkarak DİSK'e ve işçi sınıfının sendikal birliğine karşı karalamalara girişmek yalnızca burjuvaziye ve gerici güçlere güç kazandıracaktır.

"DİSK Genel Başkanının 17.7.1979 tarihinde konuya ilişkin olarak yaptığı açıklamayı benimsediğimizi kamuoyuna açıklıyoruz. DİSK'ten geçici olarak ihraç edilen sendikaların yöneticileri DİSK Onur Kurulu kararlarının tartışılacağı tek yerin DİSK Genel Kurulu olduğunu bir Anatüzük emri olarak kabul etmeli ve DİSK karar organlarınca onaylanan Demokratik Tek Tip Tüzüğü hayata geçirmeyi acil bir görev olarak üstlenip Demokrasi mücadelesine yeni boyutlar kazandırmalıdırlar.

"Aksi bir tavır bu sendikaların yöneticilerine işçi sınıfının sendikal birliği açısından tarihsel bir sorumluluk yükleyecektir.

"DİSK'ten geçici olarak ihraç edilen sendikaların yöneticilerinin tarihsel sorumluluklarının bilincinde olarak DİSK Genel Başkanının açıklamasında yeralan hususları dikkate alarak davranmaları gerektiğini belirtir, işçi sınıfının birliğinden yana olduklarını söyleyenlerin başka davranış yolları aramaları halinde işçi sınıfınca mahkum edileceklerini vurgularız.

"Bu sendikaların yöneticilerinin sorumlu davranmaları durumunda, DİSK karar organlarının da DİSK Onur Kurulu kararlarının gözden geçirilmesi için gerekli girişimlerde bulunacaklarını umduğumuzu ve aşağıda imzaları olan bizler de bu yönde girişimlerde bulunacağımızı açıklarız."

24 TEMMUZ İŞVERENLERİN BAYRAMIDIR

Lokavtın işverenlere bir hak olarak tanındığı, grev hakkının kısıtlandığı, işçi ve sendikacılara hapis, işverenlere para cezasının yakıştırıldığı, sendika seçme özgürlüğünün sınırlandırıldığı 24 Temmuz "işçi bayramı" değil "işveren bayramı"dır.

DİSK Genel Başkanvekili Rıza Güven 274 ve 275 sayılı yasaların yürürlüğe girdiği gün olan 24 Temmuz'un "sermayenin bayramı" olduğunu vurguladı.

DİSK LASTİK-İŞ

24 TEMMUZ 1980

24 Temmuz İşçi Bayramı değil işverenlerin Bayramıdır..!

24 Temmuz niçin ve neden işçi bayramı olamaz!

Anayasanın tastamam uygulanmasını istiyoruz

DİSK üyesi tüm işçiler Türk-İş'e üye işçilerin çoğu lokavtın yasadan çıkartılması ve grev hakkını kısıtlayan yasaların değiştirilmesi için, "GENEL GREV HAKKININ YASALAŞMASI" için, "REFERANDUMUN YASALAŞMASI" için mücadele etmektedirler.

274 Sayılı Sendikalar Yasası ile 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası'nın Resmi Gazetede yayımlandığı 24 Temmuz gününü Türk-İş İşçi Bayramı olarak kutlamayı sürdürmektedir.

DİSK'in öncülüğünde kutlanan 1 Mayıs'ların bütün işçileri kucaklamış olmasına karşın Türk-İş, 1 Mayıs'ı yaratan ABD işçi sınıfına 1 Mayısları unutturmak isteyen sınıf uzlaşmacısı Amerikan sendikacılarının dümen suyunda hâlâ işçi sınıfının bayramını uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kutlamaktan kaçmaktadır.

Türk-İş'in "İşçi Bayramı" ilân ettiği 24 Temmuz:

- **İşçilerin işyerinin kapısı dışına bırakmak demek olan ve Anayasanın tanımadığı Lokavtın işverenlere tanındığı gündür.**
- İşçilerin grev hakkının kısıtlandığı gündür.
- **İşçi ve sendikacılara hapis, işverenlere para cezasının yakıştırıldığı gündür.**
- Sedika seçme özgürlüğünün sınırlandırıldığı gündür.

Oysa bugün DİSK üyesi tüm işçiler ve Türk-İş'e bağlı işçilerin çoğu Lokavtın yasadan çıkartılması ve grev hakkını kısıtlayan yasaların değiştirilmesi için, **"GENEL GREV HAKKININ YASALAŞMASI"** için, **"REFERANDUMUN YASALAŞMASI"** için mücadele etmektedirler. Bu mücadele günlerinde 274 ve 275 sayılı yasaların yürürlüğe girdiği günü işçi bayramı olarak kutlamak kuşkusuz işçi sınıfına değil, sınıf uzlaşmacılarına düşer. 24 Temmuz bu anlamda sermayenin ve onun güdümündeki sarı sendikacıların bayramıdır.

İşçi sınıfının bir tek bayramı vardır. 1 Mayıs, işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs ülkemizde de DİSK'in öncülüğünde 1976'dan beri yığınsal bir biçimde kutlanmakta ve bu uluslararası günü kutlayan DİSK ve Türk-İş üyesi işçiler, kendilerini 1 Mayıslarda kırlara çiçek toplamaya çağıran işçi sınıfı düşmanlarına gerekli yanıtı vermektedirler.

"AMAÇ ÜCRET SİSTEMİNİN TÜMÜYLE KALDIRILMASIDIR"

5 Ağustos 1895'te ölen işçi sınıfı biliminin kurucularından ve büyük ustası Frederich Engels'in sendikalara ilişkin bir yazısını ölümününün 84. yıldönümü nedeniyle yayınlıyoruz:

"Sendikalar 1

Son sayımızda, işverenlere karşı ücretlerin ekonomik kanununu uygulamaları açısından Sendikaların eylemleri üzerinde durdurmuştuk. Genel olarak emekçi sınıfların sımsıkı kavramaları gereken son derece önemli bir konu olduğu için tekrar buna dönüyoruz.

ÜCRET AZALMADIKÇA KAR ARTMAZ

"Ücretleri mümkün olduğu kadar düşürmek, hem tek tek kapitalistlerin, hem de genel olarak kapitalist sınıfın çıkarınadır. Bugün artık hiçbir İngiliz işçisinin bunu öğrenmemiş olduğunu sanmıyoruz. David Ricardo'nun sugötürmez biçimde kantıtladığı gibi, bütün masraflar çıkarıldıktan sonra emeğin (işçinin) ürünü iki paya ayrılır. Bunlardan biri işçinin ücretini, diğeri ise kapitalistin kârını oluşturur. Şimdi, her ayrı durumda, emeğin bu net ürünü kesin belirli bir miktar olduğuna göre, **ücret denilen pay azalmadıkça, kâr denilen pay artamaz. Ücretleri düşürmenin kapitalistin çıkarına olduğunu reddetmek, kârını arttırmanın kapitalistin lehine olmadığını söylemekle aynı şeydir.**

"....O halde, ücretlerin düzeyi sosyal ekonominin başlı başına ve kesin çizgilerle belirlenmiş bir kanunu tarafından belirlendiğine göre, kapitalist, ücretleri nasıl düşürebilir? Ücretlerin ekonomik kanunu ortadadır ve yadsınamamaktadır. Buna rağmen gördük ki, bu kanun esnektir. Hem de iki şekilde: Belirli bir işkolundaki ücretler, ya buradaki işçileri yavaş yavaş daha düşük bir yaşama standardına alıştırarak doğrudan doğruya, ya da günlük çalışma saatlerini (ya da aynı iş saatlerinde çalışmanın yoğunluğunu) ücretleri yükseltmeden arttırarak dolaylı olarak düşürülebilir.

ÖRGÜTSÜZ İŞÇİ HİÇBİR DİRENİŞ ARACINA SAHİP DEĞİLDİR

"...Bu sürekli, giderek artan baskı karşısında örgütsüz işçi hiçbir etkin direniş aracına sahip değildir. Bu yüzden, işçilerin örgütlenememiş olduğu işkollarında ücretler sürekli olarak

"...giderek artan baskı karşısında örgütsüz işçi hiçbir etkin direniş aracına sahip değildir. İşçilerin örgütlenememiş olduğu işkollarında ücretler sürekli olarak düşme, iş saatleri ise artma eğilimindedir."

düşme, iş saatleri ise yine sürekli olarak artma eğilimindedir. Yavaş, ama sağlam, bu süreç devam eder. Refah dönemleri bu süreci kesintiye uğratabilirse de, bunalım dönemleri bu süreci sonraları daha da hızlandırır. İşçiler daha düşük yaşama standardına alışırlar yavaş yavaş. İşgününün uzunluğu giderek maksimumuna yaklaşırken ücretler de giderek mutlak minimumuna yaklaşır. Bu minimum düzeyin altında, işçi için yaşaması ve neslini sürdürmesi kesin olarak imkânsız olur.

"....1815 yılındaki genel durulma, iş hayatına düzeni geri getirdiğinde, gelişme, fazla üretim ile panik dönemleri arasındaki (on yıllık) dalgalanmalar başladı. İşçiler eski refah döneminde sağlayabildikleri, hatta dörtnala giden fazla üretim döneminde artırabildikleri avantajlarını şimdi çöküş ve panik döneminde ellerinden kaçırıyorlardı. Hemen sonra, örgütlenmemiş işçilerin ücretlerini sürekli olarak mutlak minimuma iten genel kanuna İngiliz üreticileri teslim oldular.

"...Fakat, bu arada 1824'de kanunen tanınan Sendikalar sahneye girdiler. Zaten geç kalmışlardı. Kapitalistler her zaman örgütlüdürler. Çoğu durum da resmi derneklere, tüzüklere, görevlilere vb. gerek duymazlar. İşçilere kıyasla sayıca az olmaları, ayrı bir sınıf oluşturmaları ve aralarındaki sürekli sosyal ve ticari ilişkiler onları ayakta tutar. Ancak daha sonraları Lancashire pamuklu dokuma işkolunda görüldüğü gibi, kapitalistler bir bölgenin üretimini ellerinde bulundurdukları zaman resmi bir Kapitalistler Sendikası gerekli olabilir. Buna karşılık işçiler ta başından itibaren, sıkı kurallarla biçimlenen ve yetkilerini görevlilere ve komitelere devredebilen güçlü bir örgüte mutlak gerek duyarlar. 1842 Kanunu bu örgütleri tanıdı.

Bu tarihten itibaren emek İngiltere'de bir güç haline geldi. Kendi içlerinde kendilerine karşı bölünmüş, çaresiz yığın, bu durumdan kurtuldu. Birlik olmadan ve ortak hareket etmeden doğan güce, hemen

"Mücadelenin en ilginç yönü de, kendi ürününden pay almak için mücadele etmekten başka birşey yapmayan işçi sınıfının sık sık kapitalisti soymakla suçlanmasıdır."

arkasından, Fransız arkadaşlarımızın yerinde olarak 'direniş parası' adını verdikleri fonların gücü eklendi. Artık herşey değişmişti. **Bundan böyle ücretleri düşürmek ya da iş saatlerini arttırmak kapitalist için riskli bir iş olup çıkmıştır.**

"İşte bu dönemde kapitalist sınıfın sendikalara karşı gösterdiği büyük öfkenin nedeni budur. Bu sınıf çoktandır uyguladığı işçi sınıfını ezme işini her zaman kazanılmış bir hak, kanuni bir hak, kanuni bir imtiyaz olarak görmüştür. İşte,şimdi, buna son verilecektir...

".....İşte böylece işçi sendikaları aracılığıyla ücret kanunu işverenlere karşı olarak uygulanabilmekte, iyi örgütlenmiş herhangi bir işkolundaki işçiler işverenlerine sattıkları emek gücünün tam değerini, hiç olmazsa yaklaşık olarak, alabilmektedir. Ve devlet kanunları aracılığıyla iş saatleri, hiç olmazsa emek gücünü zamansız tüketecek olan maksimum uzunluğu çok aşmayacak sınırlar içinde tutulabilmektedir. **Bugünkü örgütlenmeleriyle sendikaların elde edebileceklerinin en çoğu bunlardır. Bunu da yalnızca sürekli mücadele ile, büyük ölçüde güç ve para sarfıyla başarabilirler. Bundan sonra, iş hayatındaki dalgalanmalar,en azından on yılda bir, kazanılanları bir anda alıp götürür.** Böylece aynı mücadele bir kez daha verilmeye başlanır. **Bu içinden çıkış olmayan bir kısır döngüdür. İşçi sınıfı olduğu yerde....ücret köleleri sınıfı olarak kalır.** Bunca emeklerin, fedakârlıkların, acıların sonucu bu mu olacaktır?... Yoksa, ülkenin işçi sınıfı sonunda bu kısır döngüyü kırarak, ÜCRET SİSTEMİNİN BÜTÜNÜYLE KALDIRILMASI hareketinde bir çıkış noktası bulmaya teşebbüs edecek midir?

Sendikalar II

Şimdiye kadar, Sendikaların görevlerini yalnızca ücret düzeyinin belirlenmesine katılarak, sermayeye karşı mücadelesinde işçiye hiç olmazsa bir parça direniş aracı sağlamaları açısından ele aldık. Ancak sendikalar üzerine söyleyeceklerimiz bununla bitmemektedir.

"İşçinin sermayeye karşı mücadelesinden bahsettik. Sermayenin savunucuları tersine ne söylerlerse söylesinler, bu mücadele mevcuttur. Ücretleri düşürme, kârı arttırmanın en emin ve en kolay yolu olarak kaldıkça, hatta ücret sisteminin kendisi varlığını sürdürdükçe, bu mücadele de var olacaktır. Sendikaların varlıkları bile tek başına bu gerçeği yeterince kanıtlar; eğer sendikalar sermayenin açgözlülüğüne karşı savaşmak üzere kurulmadılarsa, ne için kurulmuşlardır? Kem küm etmekte yarar yok. Günümüz toplumunun, birbirine düşman iki büyük temel sınıfa ayrılmış olduğu katı gerçeğini hiçbir kibar, yumuşak söz gizleyemez. Bu sınıflar, bir yanda emeğin kullanımının tüm araçlarına sahip olan kapitalistler, öte yanda kendi emek güçlerinden başka hiçbir şeye sahip olmayan emekçilerdir. Bunlardan ikincisinin (emekçilerin) emeğinin ürünü her iki sınıf arasında bölüşülmek zorundadır ve sürüp giden mücadele işte bu bölüşüm üzerindedir. Her sınıf mümkün olan en büyük payı almaya çalışır. **Mücadelenin en ilginç yönü de, kendi ürününden pay almak için mücadele etmekten başka birşey yapmayan işçi sınıfının sık sık kapitalisti soymakla suçlanmasıdır.**

İKİ SINIF ARASINDAKİ MÜCADELE POLİTİK OLMAK DURUMUNDADIR

"Toplumun iki büyük sınıfı arasındaki mücadele zorunlu olarak politik bir mücadele durumunu alır. Orta (ya da kapitalist) sınıfla toprak sahibi aristokrasi arasındaki savaş nasıl politik mücadele durumunu almışsa, aynı kapitalistlerle işçi sınıfı arasındaki mücadele de bu durumu alacaktır. Sınıfın, sınıfa karşı her mücadelesinde uğruna mücadele edilen bir sonraki hedef siyasi iktidardır. Egemen sınıf siyasi üstünlüğünü, diğer deyişle kanun yapıcı organdaki çoğunluğunu savunur. Egemenlik altındaki sınıf ise, önce iktidardan pay almak, daha sonra da kendi çıkar ve gerekleri doğrultusunda mevcut kanunları değiştirebilmek üzere, bu iktidarın tümünü almak için savaşır....

"Sınıfın sınıfa karşı politik mücadelesinde örgüt en önemli silahtır....

"Kuruluş dönemlerinde yerleşen gelenekler ve bu ülkedeki gelişimleri gereğince bu güçlü örgütler, bugüne kadar, kendilerini hemen hemen yalnızca ücretler ve iş saatlerinin düzenlenmesine katılmak ve işçilere açıkça karşı olan kanunların kaldırılmasını gerçekleştirmek

"Asıl kötülüğün temelinde ücretlerin düşüklüğü değil, ücret sisteminin kendisi yatmaktadır."

"Bu bilinç işçi sınıfı içinde bir kez yayıldı mı, sendikaların durumu da önemli ölçüde değişecektir."

görevlerine sınırlanmışlardır. Daha önce de değindiğimiz gibi, bu görevleri umdukları kadar etkin bir biçimde yürütmüşlerdir. Ancak, bu arada daha da öte birşey gerçekleştirmişlerdir: **Sendika örgütlerinin gücünü bu örgütlerin kendilerinden daha iyi bilen egemen sınıf, onlara umduklarından da öte ödünleri isteye isteye vermiştir.** Disrael'in Ailelere Oy Hakkı (Household Suffrage) Kanunu örgütlenmiş işçi sınıfının hiç olmazsa daha geniş bir kesimine oy hakkı tanıdı...

YALNIZCA ÜCRET ARTIŞINI VE İŞ SAATLERİNİN AZALTILMASINI HEDEF ALAN HAREKETLER İŞÇİ SINIFINI KISIR DÖNGÜYE HAPSEDER

Bu kanun, işçi sınıfına yeni umut kapıları açtı. Bütün sanayi şehirlerinde ve Londra'da çoğunluğu onlara verdi ve kendi sınıflarından kişileri parlamentoya yollayarak sermayeye karşı mücadelelerine yeni silahlarla girmelerini mümkün kıldı. Ancak, burada üzülerek şunu söyleyelim: Sendikalar, işçi sınıfının ileri öncüleri olarak görevlerini unuttular. Yeni silah on yılı aşkın süredir ellerinde, ama daha kılıfından bile çıkarmadılar. İşçi sınıfının önünde gerçekten yürümedikleri sürece şimdiki durumlarını korumaya devam edemeyeceklerini bilmeleri gerekiyor. İngiliz işçi sınıfının parlamentoya, 40-50 emekçi gönderme gücüne sahip olduktan sonra, hala kapitalistler ya da avukatlar, editörler gibi onların katipleri tarafından temsil olunmaya rıza göstermeleri hiç de doğal birşey değil.

"Ustelik, bu ülkenin işçi sınıfı, bir süredir yanlış yolda yürüdüğünün bilincine varacak kadar uyanmıştır, bunun birçok örneği var. **Yalnızca ücret artışını ve iş saatlerinin azaltılmasını hedef alan hareketler işçi sınıfını içinden çıkış olmayan bir kısır döngüye hapsetmektedir.** Asıl kötülüğün temelinde ücretlerin düşüklüğü değil, ücret sisteminin kendisi yatmaktadır.

Bu bilinç işçi sınıfı içerisinde bir kez yayıldı mı, Sendikaların durumu da önemli ölçüde değişecektir. Artık işçi sınıfının tek örgütü olma ayrıcalığından yararlanamayacaklardır. **Çeşitli işkollarındaki sendikaların yanısıra, ya da onların üstünde, bir bütün olarak işçi sınıfının politik örgütü olacak genel bir sendika yer almalıdır.**

AMAÇ, ÜCRET SİSTEMİNİN TÜMÜYLE KALDIRILMASIDIR

Bu yüzden, işkollarındaki örgütlerin dikkate almaları gereken iki nokta vardır: Birincisi; bu ülkenin işçi sınıfının, sarsılmaz bir kararlılıkla parlamentoda temsil olunma hakkının tamını isteyeceği günler hızla yaklaşmaktadır. İkinci olarak, yüksek ücretler ve kısa işgünü için yürütülen mücadelenin, sendikaların bugün yürütülen tüm eylemlerinin kendi başlarına bir amaç olmayıp, daha yüce bir amacın gerekli ve etkin bir aracı (çeşitli araçlar içerisinden bir tanesi) olduğunu işçi sınıfının anlayacağı günler de hızla yaklaşmaktadır. Bu yüce amaç, ücret sisteminin tümüyle kaldırılmasıdır.

"Emeğin parlamentoda tam olarak temsili kadar ücret sisteminin kaldırılmasına hazırlanmak açısından ayı ayrı işkollarının değil, yekpare bir bütün olarak işçi sınıfının örgütleri zorunlu olacaktır. Bu ne kadar çabuk gerçekleştirilirse o kadar iyi olacaktır. Yekvücut örgütlenmiş İngiliz işçi sınıfına, birgün olsun, dayanacak güç yoktur yeryüzünde."

F.ENGELS
LABOUR STANDART'tan MAKALELER
(1881)

KIBRIS SORUNU VE DEV-İŞ PEO GÖRÜŞMESİ

Kıbrıs emekçi halklarının örgütleri DEV-İŞ ve PEO yaptıkları görüşmede iki bölgeli Federal Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlık, egemenlik, toprak bütünlüğü, bağlantısızlık ve askersizleştirilmesinin sağlanmasını vurguladılar

Kıbrıs Türk ve Rum emekçilerinin örgütleri DEV-İŞ ve PEO geçtiğimiz Temmuz ayı içinde Lefkoşe'nin Ledra Palas Otelinde biraraya geldiler. DEV-İŞ PEO görüşmesi sonunda yayınlanan ortak açıklama, Kıbrıs Türk emekçilerinin tek devrimci sendikal örgütü olan DEV-İŞ e karşı Kıbrıs'ın Türk kesiminde ve Türkiye'de gerici, tutucu çevrelerin yoğun saldırısına neden oldu.

PEO ve DEV-İş'in yaptıkları görüşmeler sonucunda yayınlanan ortak açıklamada geçtiğimiz ayda Kıbrıs'ta yapılan Kipriyanu-Denktaş anlaşmasının desteklendiği belirtiliyor ve örgütlerın Rumların ve Türklerin Federal Kıbrıs Cumhuriyetinde dostça ve barış içinde yaşayabileceklerini ve yaşamaları gerektiğine olan inançları vurgulanıyordu.

Ortak açıklamada özetle şu görüşler yer aldı:

"PEO ve DEV-İŞ Kiprianu Denktaş anlaşmasını destekler. Örgütlerimiz bu anlaşmayı, Kıbrıs sorununa adil ve kalıcı bir çözüm bulma uğraşlarında olumlu bir adım olarak niteler. Böyle bir çözüm, ülkenin birliğini ve iki toplumlu, iki bölgeli Federal Kıbrıs Cumhuriyetinin

"Kıbrıs'ta emperyalist İngiliz üsleri vardır. Bu üsler kendi içinde bağımsızdır. ABD bu üslere yerleşmekte, casus uçakları ve 100.000 kişilik ordusunu buraya yığmaktadır. Uluslararası tehdit merkezlerine karşı sadece Kıbrıs'lılar ne yapabilir. "Üsler Güney'dedir. Rumlar Düşünsün" deyip meseleyi geçiştirmek mümkündür.

bağımsızlık, egemenlik, toprak bütünlüğü, bağlantısızlık ve askersizleştirilmesini sağlamalıdır. Federal Devleti oluşturacak her iki bölgenin toprağı Şubat 1977'de Denktaş Makarios arasında anlaşılan 4 ilke temelinde tartışılmalıdır.

"PEO ve DEV-İŞ Konfederal bir çözüme karşıdırlar.

"Görüşmeler Kıbrıs sorununa barışcıl ve adil bir çözüm bulmada doğru bir yöntemdir. Bundan dolayı görüşmelerin çıkmazdan kurtarılması ve başarılı olabilmesi için her çaba harcanmalıdır. Görüşmelerin başarısızlığı, tüm Kıbrıs halkının yeni ve daha kötü acılar çekmesi tehlikesini yaratmasının yanısıra, Kıbrıs Trajedisinin devamını getirecek Kıbrıslı Rum ve Türk çalışan halkının çıkarlarını ve yaşam koşullarını olumsuzca etkileyecektir.

"İki örgüt, Kıbrıs sorununun uluslararası yanlarının çözümü için Birleşmiş Milletler gözetiminde uluslararası bir konferansın toplanması gerektiğine inanır.

"PEO ve DEV-İŞ iyi niyet ve karşılıklı güven havasının yaratılıp geliştirilmesi ve normal koşullara dönülmesi amacı ile, her iki tarafça somut ve pratik önlemler alınması gerektiği üzerinde durdular.

"Rumların ve Türklerin Federal Kıbrıs Cumhuriyeti'nde, dostça ve barış içinde yaşayabileceklerine ve yaşamaları gerektiğine inanıyoruz. Bundan ötürü, iki toplumu bölen her tür şöven davranışı, nereden geldiğine bakılmaksızın 19 Mayıs anlaşmasına ve bütün Kıbrıs halkının çıkarlarınıa aykırı olduğundan lanetleriz.

"PEO-DEV-İŞ emekçi halkların Kıbrıslı Türk ve Rum ciddi ekonomik ve sosyal problemlerinin çözümü ve yaşam düzeylerinin önemli bir şekilde yükseltilmesini, özellikle Kıbrıs sorununa, iki toplumun ve sendikalarla diğer örgütlerin dostluk ve işbirliğine dayanan adil ve kalıcı bir çözüm bulunmasıyla sıkı sıkıya bağlı olduğuna inanırlar.

"Ortak açıklamanın yanısıra yayınlanan ve Kıbrıs'ta sağlanmasına yönelik çabada iki örgütün ortak olarak gerçekleştirilmesi için mücadele edecekleri somut ve pratik önlemleri içeren bir ek metin de yer almıştır."

Ek metinde özetle şu görüşler yer almaktadır:

"PEO ve DEV-İŞ Federal Kıbrıs Cumhuriyetinin politik birliği için temel olan, tüm Kıbrıs'lıların eşit hak ve imkânlara sahip olacağı bir çerçevede, birleşik ve bütünleşmiş bir ekonomiyi hararetle destekler.

"PEO 1974'den önce Sosyal Sigortalar Kurumunun üyesi ola Kıbrıs'lı Türklerin sigorta sertifikalarını elde etmelerini kolaylaştırmak için çalışacaktır.

"Türkler ve Rumların 1974 öncesinde bazı hallerde örneğin Magosa Liman işçileri inşaat işçileri v.s. gibi ortak ihtiyat fonlarında yer aldıklarını ve bu fonlara üye Kıbrıslı Türklerin bazı menfaatlere hak kazandıklarını anımsayarak PEO bunların ödenmesine yardımcı olmayı kabul eder. Bu amaçla ilgili Kıbrıs'lı Türk işçiler gerekli detayları DEV-İŞ ten temin etmelidirler.

"Sınırdaki fabrika ve işletmeler tekrar faaliyete başlamalıdır. Bu işletmelerde Rumlar ve Türkler birlikte çalışmalıdırlar. Bundan da öte bir yandan işgücü eksikliği ve diğer yanda Kıbrıslı Türkler arasında işsizliğin var olduğunu gözönünde tutarak genelde Kıbrıslı Türklerin Rum işverenler tarafından istihdamının geliştirilmesine inanırız.

"Karpaz'da yaşayan bir kısım Kıbrıslı Rumların PEO üyesi olduklarını dikkate alarak bir PEO heyetinin onları ziyaret ederek sorunlarını onlarla tartışması arzu edilir. Aynı insiyatif Limasol ve diğer kazalarda yaşayan Kıbrıslı Türkleri ziyarette DEV-İŞ tarafından da memnuniyetle kullanılabilir. Aynı zamanda PEO ve DEV-İŞ adı geçen Türk ve Rumların karşılaştıkları sorunarı tartışmak için kendiliklerinden ziyaret etmeyi amaçlar.

"PEO ve DEV-İŞ liderlikleri arasında 3 ayda en az 1 defa olmak üzere daha sık buluşmalar. Bu görüşle aktif üyelerin de katılmasıyla PEO Genel Konseyi ve DEV-İŞ Yönetim Kurulu'nun yakın bir gelecekte ortak bir toplantı yapmaları plânlandı.

"PEO ve DEV-İŞ, örgütlerimiz ve genelde toplumlarımız arasında işbirliğine yardımcı olma ve geliştirme amacıyla üst düzeyde bir irtibat bürosu kurmayı kararlaştırdılar.

"Örgütlerimiz arasındaki ilişkiler işkolları esasına göre genişletilmelidir.

"PEO ve DEV-İŞ, bütün Kıbrıs Sendika örgütleri ve Türkiye, Yunanistan ve mümkünse diğer ülkelerden sendika örgütlerin katılımıyla Kıbrıs üzerine uluslararası bir sendikal konferans düzenlenmesine katkıda bulunacaklar."

DEV-İŞ ve PEO'nun özetle verdiğimiz bu açıklamaları üzerine Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş başta olmak üzere Kıbrıs'ta ve Türkiye'de çeşitli kuruluşlar ve kişiler DEV-İŞ'in insiyatifiyle Kıbrıslı Türk ve Rum emekçiler arasında yaratılmaya çalışılan olumlu havadan duydukları tedirginliği çeşitli biçim ve araçlarla ifade ettiler.

Bu gelişmeler üzerinde DEV-İŞ Genel Başkanı Hasan SARICA 16 Temmuz'da DEV-İŞ Genel Merkezinde bir basın toplantısı düzenleyerek eleştirileri yanıtladı.

Hasan SARICA basın toplantısında özetle şöyle dedi:

"Bilindiği gibi Kıbrıs sorunun çözümüne, toplumlararası işbirliği ve güvenin oluşmasına katkıda bulunmak, sendikal konularda görüş alış verişinde

DEV-İŞ

Kıbrıs Türk kesiminde sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini benimseyen tek sendikal örgüt Dev-İş'tir. Dev-İş 1976 yılında kurulmuştur. Bugün Dev-İş'in üye sayısı 3500'dür.

Kıbrıs İş Yasasında iş kolu esasına göre örgütlenme olmadığı için Dev-İş tüm işkollarından üye kaydedebilmektedir.

1958'e kadar Kıbrıs'lı Türk ve Rum işçiler birlikte mücadele veriyordu. Hatta 1958'e kadar Kıbrıs'lı Türk ve Rum işçiler işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı birlikte kutluyorlardı. 1958'den tam 20 yıl sonra Kıbrıs'lı Türk işçiler ve emekçiler Dev-İş öncülüğünde 1978'de 1 Mayıs'ı kitlesel olarak kutladılar.

bulunmak amacıyla DEV-İŞ, Rum kesimindeki Pancyprian Federation of Labor (PEO) isimli sendikaya buluşma önerisinde bulundu. Bu buluşma, geçtiğimiz 10-11 Temmuz'da gerçekleşti. İki gün süren görüşmeler sonunda Ortak Açıklama ve Açıklamaya bir belge taraflarca kabul edilerek basına ve kamuoyuna açıklandı.

"DEV-İŞ olarak böyle bir toplantıdan ne bekliyorduk? DEV-İŞ olarak toplantı sonunda ne elde ettik? Kıbrıs'a barış ve işçi sorunlarının çözümünde olumlu bir yol alabildik mi?

"Kıbrıs'ta 2 toplum yaşamaktadır. Bu 2 toplum Kıbrıs'ta yaşamak zorundadır. Bu nedenle 2 toplum içerisindeki emperyalist ajanlar, şöven uçlara karşı mücadele verilmelidir. ENOSİS, TAKSİM, ÇİFTE ENOSİS gibi çözümler (Türkü) ve Rumu ile) Kıbrıs'lılara değil emperyalizmin Kıbrıs'taki mevcudiyetini sürdürme ve güçlendirmesine yarar.

"Bu nedenle Kıbrıs sorunu ile ilgili görüşlerimizi belirtirken akılda tuttuğumuz husus bulunacak olan çözümde 2 toplumun birbirini ekonomik, politik ve sosyal yönlerden baskı altına almamasıdır."

PEO

Kısa adı PEO olan Kıbrıs İşçi Federasyonu 1936'da kuruldu. Kıbrıs'lı Rum işçiler ve emekçiler arasında örgütlü bulunan PEO'nun üye sayısı 55 bine ulaşmıştır. PEO, işçi sınıfının uluslararası sendikal örgütü Dünya Sendikalar Federasyonu'na (DSF) 1945'de üye olmuştur. 1945'den bu yana DSF'nin çeşitli kademelerinde görev almıştır.

Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini benimseyen PEO karşısında sarı sendikacılık yapan ve ICFTU üyesi olan SEK sendikası vardır.

Hasan Sarıca basın toplantısında Kıbrıs Türk Toplumu içinde DEV-İŞ'in bu girişimine karşı yapılan eleştiri ve suçlamaları sıralamış ve bu suçlamaları şöyle yanıtlamıştır:

H.SARICA: "Kıbrıs'ta 2 toplum yaşamak zorundadır. Bu nedenle 2 toplum içersindeki emperyalist ajanlar, şöven uçlara karşı mücadele verilmelidir."

"1- DEV-İŞ ve PEO'nun açıklamaları veya kabul ettikleri belge sadece 2 örgütü bağlar. Bu doğrudur. Zaten bizim amacımız 2 toplumu bağlaya-

Hasan SARICA
DEV-İŞ Genel Başkanı

DEV-İŞ G.BAŞKAN'I H.SARICA İLE SÖYLEŞİ

SORU-DEV-İŞ ve PEO biraraya geldiler. Yapılan görüşmeler sonunda Ortak Açıklama yapıldı. Sizce her iki sendika arasında başlayan diyalogda bu noktaya nasıl gelindi?

YANIT—Öncelikle DİSK Basın Yayın Dairesinin konuya gösterdiği yakın ilgiye teşekkür etmek isterim.

DEV-İŞ ile PEO sendikaları Kıbrıs'ta sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda faaliyet sürdüren iki sendikal örgüttür. Her iki sendika da dünya işçilerinin üst sendikal örgütü olarak Dünya Sendikalar Federasyonu'nu (DSF) tanımaktadırlar. DEV-İŞ yetkililerinin PEO yetkilileriyle teması da DSF'nin 9. Kongresinde olmuştur.

16-23 Nisan 1978'de Prag'da yer alan kongre sırasındaki

DEV-İŞ-PEO görüşmeleri sonunda yayınlanan ortak açıklama, Kıbrıs Türk emekçilerinin tek devrimci sendikal örgütü olan DEV-İŞ'e karşı Kıbrıs'ın Türk kesiminde ve Türkiye'de gerici, tutucu çevrelerin yoğun saldırısına neden oldu.

cak bir çalışma değil, 2 örgütün Kıbrıs sorununa çözümde nasıl katkıda bulunabileceklerini tartışmak ve bir takım önerilerde bulunmaktı.

2- Kıbrıs sorunun uluslararası yanlarının tartışılması için BM gözetiminde bir uluslararası Konferans nedir ki bu kadar tepki çekiyor? DEV-İŞ 2 toplumun bir kez daha çatıştırılmaması hususunda hassastır. Aynı şekilde bu çatışmalarda hayatlarını yitirenlerin (hemen tümünün) işçi, köylü, memur olduğunun da bilincindedir.

"Tarafların kabul edecekleri bir çerçevede Federal Kıbrıs Cumhuriyetinin Bağımsızlığı, bağlantısızlığı, toprak bütünlüğü garanti edilmelidir. Ve Türkiye'nin direkt ve etkin payı olmayan bir garanti kabul edilemez. Kıbrıs'ta emperyalist İngiliz üsleri vardır. Bu üsler kendi içinde bağımsızdır. Arap ve Orta Doğu Halkları, ile tüm dünyayı tehdit eden bir atom merkezidir. ABD bu üslere yerleşmekte, casus uçakları ve 100.000 kişilik ordusunu buraya yığmaktadır. Bu sorun nasıl çözümlenecektir. Ulusararası tehdit merkezlerine karşı sadece Kıbrıs'lılar ne yapabilirler. "Üsler Güney'dedir. Rumlar düşünsün" deyip meseleyi geçiştirmek mümkündür. Ama bu kime hizmet etmektedir.? Yol ayrımına bu nedenlerle giriyoruz.

"Sorun Kıbrıs'a barış gelmesini isteyip istememe meselesidir.

"Mesele Kıbrıs'ın bağımsız olmasını isteyip istememektir. Ne yazık ki son gelişmeler bizdeki olumsuz kuşkuları artırmıştır. Çünkü Devlet Başkanı dahi PEO DEV-İŞ buluşmasının olumlu gelişiminden ürkmüş ve aynı suçlamaları yapmıştır. Buradaki esas amaçları devletin yayın organlarını kullanarak, devlet olanaklarını seferber ederek 2 toplum ve örgütler arasındaki ilişkileri kesmektir. Enosis'çi, çifte Enosis'çi, Taksim'ci düşüncelerden kurtulanamadığı sürece bu 'yetkililer' her olumlu adımı baltalayacaklardı.

"Esasen temsil ettikleri sınıfın da barış istememesi bu politikalarına daha da sarılmalarına neden olmaktadır.

"Sözlerimi bitirirken, hiç bir yalanın, entrikanın bizi Kıbrıs barış mücadelesinden döndüremiyeceğini belirtmek isterim."

tanışma DSF'nin Lefkoşe'de 13-20 Ekim 1978'de yapılan DSF Büro Toplantısında devam etti.

Lefkoşe'de yer alan toplantıda Kıbrıs konusunda bir karar tasarısı kabul edilmiş, **ayrıca Kıbrıs Türk, Kıbrıs Rum, Türkiye ve Yunanistan sendika temsilcileri ortak bir açıklama yapmışlardı.** Bu toplantı kararları ışığında DEV-İŞ, PEO'ya Şubat 1979 da görüşme önerisinde bulunmuştu. PEO bu öneriyi kabul etmiş, ancak Kıbrıs Türk liderliğinin izin vermemesi üzerine bu toplantı gerçekleşememişti.

Sürdürülen temaslar sonucunda bu toplantı 10-11 Temmuz 1979 tarihlerinde gerçekleştirildi.

SORU-DEV-İŞ'e üye Rum işçiler ve PEO'ya üye Türk işçiler var mıdır? Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk işçilerin her iki sendikadaki oranı nedir?

YANIT—PEO'ya üye Türk işçiler 1974 Temmuz'u öncesinde 10 bin civarında idi. 1974 sonrasının meydana getirdiği koşullar sonucunda Türk işçilerin aktif olarak üyeliklerini sürdürmeleri olanaksız hale gelmişti.

Güneydeki pek az sayıda Türk işçisinin PEO üyesi olduğunu biliyoruz. Ancak sayı ve oran hakkında bir bilgimiz yoktur.

DEV-İŞ 1976'da kurulmuş olup Kıbrıs'lı Rum üyesi henüz yoktur.

SORU Kıbrıs'ta adil ve kalıcı barış sağlandıktan sonra PEO ve DEV-İŞ'in yapısında herhangi bir değişiklik olacak mı? Bu konudaki düşünceleriniz nedir?

YANIT—Kıbrıs'lı Türk ve Rumların birlikte çalıştığı işyerlerinde (örneğin İngiliz Üslerinde) sendikalar ortak sözleşmeler imzalamaktadırlar. Aynı şekilde işçi hakları birlikte korunmaktadır. DEV-İş Kıbrıs sorunu çözümlendikten sonra da mevcudiyetini Kıbrıs'lı Türk işçilerin arasında devam ettirecektir inancındayım. Kıbrıs'ın içersinde bulunduğu mevcut koşullar bunu gerekli kılmaktadır düşüncesindeyim.

İlginize bir kez daha teşekkür ederim.

"KEMER SIKMA BURJUVAZİNİN POLİTİKASIDIR."

DİSK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ'nün 1979'un ilk yarı yılın değerlendirilmesi ve ikinci yarı yılın görünümü hakkındaki özet raporu

1979 YILININ İLK YARISI

Türkiye bir süredir içine düşmüş olduğu ve döviz kıtlığı, enflasyon ve işsizlik biçimlerinde tezahür eden ekonomik bunalımdan 1979'un ilk yarısında da kurtulamamıştır. Bunalım devam etmektedir. Gerçi, söz konusu yarı yılda, alınan çeşitli önlemler sonucu döviz kıtlığı biçimsel ve göreceli olarak hafiflemişse de, enflasyon ve işsizlik tersine daha da şiddetlenmiştir. Bu gelişmelerin sonucu olarak hem milli gelirin büyümesi yavaşlamış, hatta belki durmuş, hem de bölüşümü daha da adaletsizleşmiştir.

DÖVİZ DARBOĞAZI

Aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere yılın ilk 6 ayını kapsayan Ocak-Haziran dönemi itibariyle, işçi dövizleri ve dışsatımdan elde edilen dövizlerle dışalım giderleri büyük ölçüde karşılanabilmiştir. Altı aylık açık sadece 95 milyon

dolardır. Oysa bu aynı açık 1978'de 931 ve 1977'de 1.625 milyon dolardı. Ancak ne var ki, bu olumlu sonuç, dışsatımda farklı kur uygulamasının işçi dövizlerinde yarattığı artış kadar, dışalımın da azaltılmış olmasının bir sonucudur. Gerçekten, Ocak-Haziran dönemi itibariyle 1979'un dışalımı, 1978'inkinden (168 milyon dolar) % 7,5 oranında fazla ise de, 1977'ninkinden (557 milyon dolar) % 19 daha azdır. Diğer bir deyişle, bu yılın döviz kazancıyla, 1977 yılının dışalımı karşılanamaz ve 652 milyon dolar açık verilirdi.

"Alınan çeşitli önlemler sonucu döviz kıtlığı biçimsel ve göreceli olarak hafiflemişse de, enflâsyon ve işsizlik tersine daha şiddetlenmiştir. Bu gelişmelerin sonucu olarak hem milli gelirin büyümesi yavaşlamış, hem de bölüşümü daha da adaletsizleşmiştir."

Dış Ticaret ve İşçi Dövizleri
Ocak-Haziran
(Milyon Dolar)

	1977	1978	1979	ARTIŞ %
Dışalım	2963	2238	2406	7,5
Dışsatım	884	964	1179	22.3
Fark	—2079	—1274	—1227	—
İşçi Dövizi (x)	— 454	343	1132	330.0
Açık	—1625	— 931	— 095	—

(x) Haziran girişi 150 milyon dolar tahmin edilmiştir.

Burada hemen şunu da belirtelim ki, önümüzdeki dönemde ileri kapitalist ülkelerin ekonomik büyümelerinde bir yavaşlama beklenmektedir. Bu nedenle, Türkiye'nin de bundan etkilenerek dışsatımında ve işçi dövizlerinde, ilk yarıyıldaki olumlu gelişmelerin devam etmemesi olasılığı vardır.

1977'den beri dışalım ortalama fiyatlarının % 18 dolaylarında artmış olduğu hesaba katılırsa, bu yılki dışalımın, gerçek değer olarak, 1977'ye göre üçte bir (% 31) oranında az olduğu anlaşılır. Dış alımdaki bu gerçek daralma, açıktır ki, aynı zamanda ekonominin (milli gelirin) büyümesini yavaşlatmayı ve döviz giderlerini azaltmayı amaçlayan istikrar programının zorunlu bir koşuludur da.

ENFLASYON

1979'un ilk yarısında fiyat artışları (enflasyon) rekor düzeye çıkmıştır. Gerçekten aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere toptan eşya fiyatları indeksi yani enflasyon oranı geçen yılın ilk yarısında % 23.6 iken bu yıl aynı dönemde % 39.6'ya yani eski düzeyinin 1,5 katına yükselmiştir.

Enflasyon hızındaki bu yüksek artışta, dışsatım gelirleri ve işçi dövizlerindeki büyük artışların önemli payı vardır. Gerçekten bu artış nedeni ile, geçen yılın ilk 6 ayına göre, bu yıl cari ödeme açığı 848 milyon dolar kadar azalmıştır. Bir taraftan bu azalış, diğer taraftan işçi dövizlerine Nisan ortalarından itibaren ödenen yüksek primli kurlar Fiyatların hızla yükselmesinde, diğer öğelerin yanısıra, büyük bir rol oynamıştır.

Tablodan da görüldüğü üzere, bu yılın ilk yarısından emisyon hacmi de (para basılması da) rekor düzeyde artmıştır. Fakat fiyat artışları emisyon artışlarından daha hızlı gelişmiştir. Bunun nedeni, fiyatların daha fazla artacağı korkusuyla, herkesin elindeki parayı bekletmeden harcamasıdır. Böylece paranın dolaşım hızı artarak,

Fiyatlar ve Emisyon
Artış Oranları
(Ocak-Haziran)

	Topt. Eşya Genel İndeksi (%)	İstanbul Geçinme Genel İn. (%)	Emisyon (%)
1976	13.0	9.0	1.3
1977	11.0	8.5	26.1
1978	23.6	25.8	14.1
1979	39.6	30.4	25.6

para miktarının çoğalması gibi bir etki yapmıştır.

1979'un ilk yarı yılında toptan eşya fiyatları indeksinin tüketici fiyatları indeksinden önemli ölçüde daha hızlı artmış olmasının nedeni, faiz oranlarının yükseltilmiş olmasından ötürü tüketicilerin tasarrufa özendirilmiş olmalarıdır. Nitekim söz konusu dönemde bankalardaki tasarruf mevduatında özellikle vadeli tasarruf mevduatında büyük artışlar olmuştur.

IŞSİZLİK

Ülkemizde işsiz sayısını gösteren sağlıklı istatistikler yoktur. Fakat dışalım, para hacmi, krediler ve bazı önemli malların üretimi ile ilgili olarak elde bulunan bilgiler, yılın ilk yarısında ekonomik faaliyet hacminin daralması ve işsizlik, büyük iş yerlerinden çok, küçük işyerleri için söz konusudur. Çünkü, bilindiği gibi, bunalımdan daha çok küçük işyerleri zarar görürler ve kapanırlar. Büyük ve rekabete dayanıklı işyerlerinin, bunalım dönemlerinde, küçüklerin ezilmesinden yararlanarak, hatta faaliyet hacimlerini artırmaları bile söz konusudur. Diğer bir deyişle, bunalım dönemlerinde tekeller daha da güçlenirler. İçinde bulunduğumuz bunalım döneminde bu aynı sürecin ülkemizde de yaşandığından kuşku yoktur.

Küçük iş yerlerinin faaliyetleri ve buralarda olup bitenler genel olarak, istatistiklere yansımazlar. Bu nedenle üretim ve istihdam hacmindeki gerçek daralma ve işsizliğin istatistiklerde görünenden daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

GELİR DAĞILIMI

İşçi, memur ve diğer küçük üretici emekçiler 1979 yılına reel gelirlerinde büyük kayıplarla girmişlerdi. Bu nedenle 1979'da bu yakıpların telafi edilmeleri beklenirken, enflasyonun dörtnala bir hal alması, işçi memur gelirlerinde, yeni zamlar dolayısıyla Mart'ta görülen hafif düzelmeyi, tekrar tersine çevirmiştir. Çünkü, yılın ilk üç ayındaki fiyat artış oranı % 7,2 iken Mart-Haziran arasındaki 3 aylık dönemde % 21,6 olmuştur.

Kapitalist sınıf KİT'lerin faaliyet alanlarına, özellikle gelecekteki büyük yatırım isteyen faaliyet alanlarına şimdiden göz koymuştur.

Ücretler artsa bile, bunun fiyat artış düzeyinde olmadığı açıktır.

Buna karşılık, spekülasyon kazançlar, kiralar ve kârlarda büyük artışlar olmuştur.

Türkiye gibi kapitalist bir ülkede gelir dağılımının işçi ve diğer emekçi sınıflar yararına düzeltilmesinin bir yolu da işçi sınıfı ve emekçi halkın gereksindiği tüketim malları üretimini artırmak, tüketimin mili gelir içindeki payını büyütmektir. Aynı zamanda bu gerçekleştirilmedikçe, ücretlere, maaşlara ve taban fiyatlarına zam yapmanın hiç bir anlamı yoktur.

İŞVERENLERİN İDEOLOJİK SALDIRILARI

Hükümetin, ülkeyi bunalımdan kurtarmak için dünya kapitalizminin yardımına bel bağladığının açıkça ortaya çıkması üzerine, kapitalist sınıf bu durumdan bazı temel isteklerini topluma benimsetmek için yararlanmak istemiştir. Gazetelere ilânlar vermek gibi orijinal-gülünç biçimler de alan bu ideolojik çaba-saldırı, çok yönlü olmakla beraber, somutta iki nokta üzerinde yoğunlaşmıştır. KİT'lere yergi ve yabancı sermayeye övgü.

Öyle anlaşılıyor ki, kapitalist sınıf KİT'lerin faaliyet alanlarına özellikle gelecekteki büyük yatırım isteyen faaliyet alanlarına, şimdiden göz koymuş bulunmaktadır. Kamu işletmeciliğini buralardan uzak tutmak ve genel olarak bunların faaliyet alanlarını daraltmak için, KİT'ler yerilmekte, bunlar her türlü kötülüğün kaynağı ve adeta ekonominin baş belası olarak gösterilmek istenmektedir. Oysa KİT'ler var olan düzenden ve Hükümetlerden

ÜCRETLER

	Brüt Ücret	Net Ücret	İstanbul Geç.İn. 1978 Aralık=100	Brüt Üze. Ger.Üc.İn.	Net Üze. Gerçek Üc.İn.
1978 Aralık	208.35	121.96	100.00	100.00	100.00
1979 Ocak	210.44	123.11	102.34	98.69	98.63
1979 Şubat	219.70	127.19	104.62	100.79	99.68
1979 Mart	245.37	138.91	107.24	109.82	106.21

Kaynak: SSK

bağımsız kuruluşlar değildirler. Eğer büyük zararlarla işliyor ve ekonomiye yük oluyorlarsa, bunun nedeni KİT olmaları değil, yönetimlerinden sorumlu olan Hükümetler ve düzendir.

İşçi sınıfımız KİT'lerin faaliyet alanlarının daraltılmasını değil, özellikle halkın temel gereksinmelerine yönelik mal ve hizmetlerin, üretim pazarlama, dağıtım alanlarına yayılmasını ekonomik demokratik savaşımın önemli bir parçası sayar. Bu nedenle de, Hükümetin maden işletmeciliğinin kamulaştırılması kararını ve Tam Gün Yasasını olumlu birer adım olarak görür.

Yerli kapitalist sınıf, KİT'lerin gelecekteki yerlerini alabilmek için, yabancı sermayenin desteğine gereksinme duymaktadır. Yabancı sermayeye övgülerin, daha büyük tavizler verilerek yurda gelmelerinin özendirilmesini istemelerinin temel nedeni budur.

Önümüzdeki dönemde Hükümet kemer sıkma politikası uygulayacaktır.

İşçi sınıfımız yabancı sermayenin, değil yeni ödünler verilerek daha fazla gelmesinin sağlanması, tam tersine gelmiş olanların bile kamulaştırılması ya da yurttan çıkarılmasını ileri bir adım olarak görmektedir. Bu Nedenle, DİSK, ATAŞ Rafinerisindeki yabancı sermaye hisselerinin TPAO'ya alınması yönündeki çabaları desteklemekte ve bu konudaki gelişmeleri dikkatle izlemektedir.

İKİNCİ YARININ GÖRÜNÜMÜ

IMF ile anlaşmaya varılıp döviz darboğazı aşılmış olduğuna göre, Hükümetin şimdi önündeki temel sorun enflasyonu kontrol altına alıp nispi bir fiyat istikrarı sağlamaktır. Hükümet bunu Niyet Mektubu ile zaten IMF'ye karşı da yükümlenmiş bulunmaktadır.

Ancak, enflasyonu denetim altına almak için uygulanması gerekli istikrar önlemleri, Türkiye'nin bugünkü koşullarında, varolan ekonomik faaliyet hacminin kısılmasını, yani büyüme hızının yavaşlatılmasını da gerektirir. Zaten büyüme hızının yavaşlatılması, ülkenin ilerdeki döviz gereksinimini azaltmak bakımından da gereklidir.

Demek oluyor ki, önümüzdeki dönemde Hükümet bir kemer sıkma politikası uygulayacaktır. Oysa, biliyoruz ki, Türkiye gibi kapitalist ülkelerde kemer sıkma politikası yalnız işçi ve

1978 YILI EKONOMİK RAPORU YAYINLANDI

Türkiye'de sınıf savaşımının ulaştığı boyutlar ve bu konuda DİSK'e düşen büyük görevler, örgüt içinde dağınık bir biçimde sürdürülen araştırma ve bilimsel çalışmaların bir merkezde toplanması ve genişletilmesi gereğini doğurmuş ve böylece 1978'in Haziran ayında Ankara'da DİSK Araştırma Enstitüsü kurulmuştur. DİSK Araştırma Enstitüsü ilk iş olarak işçi sınıfı bilimi ışığında, Türkiye ekonomisinin değerlendirilmesi ve gerçeklerin işçi ve diğer emekçi sınıflara ulaştırılabilmesi için her yıl bir ekonomik rapor çıkarma kararı almıştır. Bu karar doğrultusunda yapılan çalışmalar sonunda, 1978 yılı ile ilgili ekonomik rapor geçtiğimiz Haziran ayı içinde yayınlanmış, ilgili kişi ve kuruluşlarla birlikte, DİSK'e bağlı sendikalara ve Bölge Temsilcilikleri'ne dağıtımı yapılmıştır.

Raporun özü, Türkiye'nin bir süredir içinde bulunduğu bunalımın işçi ve diğer emekçi sınıfların gelir düzeylerine olan etkisi ve gelir dağılımındaki değişmelerin gelişimi üzerinedir. Rapor özetle şu konuları içermektedir:

1978 yılının Türkiye'nin en bunalımlı yıllarından biri olduğu belirtilerek, enflasyon ve döviz

İster kalkınma, ister istikrar amacıyla olsun, kemer sıkma politikası ancak burjuvazinin politikası olabilir.

İşçi sınıfının böyle bir politikayı bilerek-rızası ile benimsemesi olanaksızdır.

İşçi sınıfının ülkenin içine düştüğü bunalımda hiçbir sorumluluğu yoktur.

diğer emekçi sınıfların kemerlerinin sıkılması anlamına gelir. Çünkü alınan kısıtlayıcı önlemler sonucu yalnız onların gelirleri (tüketimleri) kısılır ve yalnız onlar işsiz kalırlar. Kapitalist sınıflar, alınan önlemlerden etkilendikleri zaman bile, yalnız tasarruflarını (yatırımlarını) kısar, tüketimlerini bir kuruş bile kısmazlar, kaldı ki, kapitalist sınıf, özellikle tekelci kesim, kısıtlamaların daha çok kamu kesiminde ve daha çok sosyal nitelikli harcamalara uygulanmasını sağlayarak, kendi yatırımlarını ve kârlarını kısmak şöyle dursun hatta daha da artırmın yollarını bulurlar.

Böyle olunca, ister kalkınma ister istikrar amacıyla olsun, kemer sıkma politikası ancak burjuvazinin politikası olabilir. İşçi sınıfının böyle bir politikayı bilerek-rızası ile benimsemesi olanaksızdır. Çünkü işçi sınıfının ülkenin içine düştüğü bunalımda hiç bir sorumluluğu yoktur ve ondan kurtulmanın yükünün burjuvazi tarafından gene kendi sırtına yüklenmesini kabul edemez.

Bu nedenlerden ötürü, işçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü olan bağımsızlık demokrasi ve sosyalizm için mücadele eden DİSK, Hükümetin, IMF'nin de istekleri doğrultusunda oluşturduğu ve özü itibariyle kemer sıkmaya indirgenebilecek olan istikrar politikasına karşı çıkmayı bir görev bilir. Bunun doğal bir sonucu olarak, önümüzdeki dönemde işçi sendikalarının işverenlere karşı savaşımlarının sertleşmesi ve grevlerin artması beklenebilir.

darboğazı biçiminde kendini gösteren bu bunalımın esas kaynağının, kapitalist düzen ve bu düzenin kapitalist-emperyalist sistemle olan bağımlılık ilişkilerinin giderek artması vurgulanmıştır.

- 1978'in Genel Görünümü bölümünde; 1978 yılı içindeki gelişmeler özetlenmiş ve azgelişmiş bir ülkenin, kapitalist-emperyalist sistem içinde kalarak, sorunlarını bu sistemin "yardım" ve "desteğini" almadan çözemeyeceğini bir kere daha kanıtlayan Türkiye-IMF ilişkileri üzerinde durulmuş, IMF'nin Türkiye'de kapitalizmin bunalımdan kurtulması için önerdiği "istikrar programı"nın tüm yükünün yine işçi ve emekçilerin sırtına yükleneceği anlatılmıştır.

- **1970-78 döneminde gelir dağılımındaki değişmelerin incelenmesinden çıkan sonuçta ise, işçi-memur ve köylülerin gelirlerindeki artış oranlarının kişi başına milli gelir artış oranından daha düşük olduğu, yani işçi ve diğer emekçilerin gelir dağılımındaki göreli durumlarının bozulduğu belirlenmiştir. Özellikle, son iki yıldır fiyatların artış hızı, parasal ücret ve maaşların artış hızının oldukça üstünde seyrettiğinden, gerçek ücret ve maaşlar düşmüştür. Ayrıca, enflasyonla birlikte vergi dilimlerindeki yükselişler de net gerçek ücret ve maaşların, brüt gerçek ücret ve maaşlardan daha da düşük olarak gerçekleşmesine yol açmaktadır.**

- Türkiye'de istihdam kapasitesinin gelişimi, işgücü arzının artış hızının gerisinde kalmaktadır. Bu da var olan yapısal işsizliğin giderek daha vahim boyutlara ulaşmasına neden olmaktadır. 1978 yılında toplam işgücü fazlası oranı % 13.9'a çıkmıştır. Raporda bu oranın tarım kesiminde % 7.9, tarımdışı kesimlerde ise % 22.2 olduğu belirtilmektedir.

Enflasyonun kaynaklarının araştırılmasından çıkan sonuç, enflasyonda işçi ücretleri dışındaki etkenlerin daha belirleyici olduğudur. Fiyat artışlarının hızlanmasından işçileri sorumlu tutarak ücretlerin sınırlandırılmasını isteyen sermaye çevrelerinin demagojileri, işçi sınıfının enflasyondan doğan ücret kayıplarını gidermek ve ücretlerini artırmak için mücadele etmelerini engelleyemez.

Raporun daha sonraki bölümlerinde Sermayenin ve Emeğin Ücret Politikaları ve 1979'un Görünümü bölümleri yer almaktadır.

Rapor, yalnızca 1978 yılını değil, belli bir zaman aralığının (1970-78) incelenmesini de içermektedir. Türkiye'nin temel ekonomik sorunlarını, işçi ve diğer emekçilerin çıkarları açısından ele alıp değerlendiren rapor, bu haliyle 1970-78 dönemi için, özellikle de gelir dağılımındaki değişmeler konusunda bir kaynak durumundadır.

Eskişehir Toplantısı

EMPERYALİZME, FAŞİZME, ŞOVENİZME KARŞI ORTAK MÜCADELE

10 Ekonomik-demokratik kitle örgütü, emperyalizme, faşizme ve şövenizme karşı ortak mücadele vereceklerini açıkladı.

DİSK, TÖB-DER, TMMOB, TÜM-DER TÜTED, TÜS-DER, TÜRK TABİBLER BİRLİĞİ, HALKEVLERİ, KÖY-KOOP, ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ-NİN Eskişehir'deki toplantıdan sonra yaptıkları ortak açıklama.

Emperyalizme, faşizme ve şövenizme karşı verilen mücadeleyi daha etkin bir biçimde sürdürmek amacıyla **Eskişehir** de bir toplantı yapan biz aşağıda adları bulunan örgütlerin başkan ve yöneticileri bu mücadeleyi ortak bir biçimde geliştirerek sürdüreceğimizi kamuoyuna açıklarız.

Emperyalist-kapitalist sistemin bunalımının daha da derin bir biçimde yaşandığı, **emperyalizme bağımlı tekelci sermayece desteklenen faşist örgütlerin** terör ve cinayet ortamını sürdürmek için her yola başvurdukları, Türkiye'nin her köşesinde özel olarak **Doğu** ve **Güneydoğu'da yoğun bir biçimde süren anti-demokratik uygulama** ve **baskıların** arttığı **işsizlik** ve **pahalılığın giderek yoğunlaştığı** Türkiye'de sömürü, baskı ve zülme hedef olan **tüm emekçi halkın-kitlelerimizin** öncelikle kısa vadeli istemlerini hayata geçirilmesi için,

- Sıkıyönetim kaldırılması,
- Tüm faşist odakların kapatılması, faşist canilerden hesap sorulması,
- İşsizlik ve pahalılıkla mücadele,
- Güncel ekonomik ve demokratik sorunların çözümü, özel olarak tüm çalışanların sendikalaşma hakkının tanınması.

Amacıyla **Türkiye çapında kitlesel eylemlere** ve **gerekli her türlü demokratik çalışmaya girişeceğimizi, anti-emperyalist, anti-faşist** ve **anti-şövenist mücadeleyi**, demokratik örgütlerin daha **etkin** ve **yaygın birlikteliğini** sağlayacak biçimde genişleterek ve geliştirerek sürdüreceğimizi tüm kamuoyuna duyururuz.

KAPİTALİST ÜRETİM BİÇİMİNİN GENÇLİĞE GETİRDİĞİ: DAHA FAZLA İŞSİZLİK

DSF'nin Avrupa'nın kapitalist ülkelerinin sendikal örgütleri arasında düzenlediği "GENÇ İŞÇİLERİN İŞSİZLİK VE MESLEKİ EĞİTİM SORUNLARI" konulu toplantı Paris'te yapıldı.

Dünya Sendikalar Federasyonu'nun (DSF) Avrupa'nın kapitalist ülkelerindeki sendikal örgütler arasında düzenlediği "GENÇ İŞÇİLERİN İŞSİZLİK VE MESLEKİ EĞİTİM SORUNLARI" konulu Çalışma Grubu Toplantısı 10-12 Temmuz 1979 tarihleri arasında Paris'de yapıldı.

Toplantıya şu örgütler katıldı: **CGT** (Fransa), **CGIL** (İtalya), **PEO** (Kıbrıs), **CCOO** (Comissions Ouvrieres - İspanya), **CGTP-IN** (Intersyndical - Portekiz), **LLO** (Danimarka), **SAK** (Finlandiya), **AEM** ve **ESAK** (Yunanistan), **TUC** (İskoçya) ve **DİSK**.

Toplantıya ayrıca **UNESCO** Gençlik Bölümü temsilcisi, **Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu Sekreteri**, **DSF**'nin Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) temsilcisi, **AUEW/TASS** (İngiltere) temsilcisi katıldı.

Genç işçilerin sorunlarının işçi sınıfının genel sorunlarının bir parçası olduğuna, kapitalist ülkelerdeki işsizlerin yarısını gençlerin oluşturduğuna, okulları bitiren gençlerin çeşitli sorunlarla karşı karşıya kaldıklarına, burjuvazinin gençleri yoğun bir ideolojik baskı altında tuttuğuna değinen temsilciler kendi örgütlerinin soruna bakış açısını dile getirmekle birlikte, ortak hedeflerin ve ortak mücadele yollarının belirlenmesine ilişkin görüşleri saptadılar.

Toplantıda DİSK'in gençlerin işsizliği ve meslek eğitimlerine ilişkin görüşlerini sunan **DİSK Eğitim Dairesi Müdürü Faruk Pekin** özetle şunları söyledi:

Çalışma grubu Toplantısı'nda DİSK'i Eğitim Dairesi Müdürü Faruk PEKİN temsil etti.

Kapitalizmden sosyalizme geçiş çağını yaşayan bir dünyada yaşıyoruz... Kapitalist ülkelerin işçi sınıflarının çalışma ve yaşama koşullarının iyileştirilmesi için verilen mücadele sürerken gittikçe daha çok sayıda genç bilimsel ve teknolojik devrim koşullarında üretime katılıyor ve bu nedenle de işçi sınıfı safında yerlerini alıyorlar.

"Bu gençler işçi sınıfının ayrılmaz bir parçasıdır, ama bazı özel sorunlarla karşı karşıyadırlar.

"Bugün çok sayıda kız ve erkek Türkiye işçi sınıfı saflarına katılmaktadır.

"Türkiye'nin nüfusu 1975 yılı sayımı sonuçlarına göre 40.437.179'dur. 24 yaşından küçük olan gençler bu nüfusun % 60'ını oluşturur. Toplam etkin nüfus içindeki genç işçilerin oranı ise % 45'i bulur. Genç işçilerin büyük bir bölümü tarım alanında çalışmaktadır.

"İş kazaları ve meslek hastalıklarına genç işçiler arasında daha sık rastlanır. Gerçeği yansıtmayan 1977 resmi sayılarına göre, 24 yaşından küçük olan genç işçiler arasındaki meslek hastalığı ve işkazası oranı ★ 35'dir. 24 yaşından küçük olan genç işçiler arasındaki sürekli işgörememezlik oranı % 27'dir. Yine 24 yaşından küçük olan genç işçiler arasında ölümle sonuçlanan işkazası ve meslek hastalığı oranı % 21.3'dür.

asalara göre 12 yaşından küçük çocuk çalıştırmak yasaktır. Ama bugün 12 yaşından küçük binlerce çocuk Türkiye'de çok kötü koşullar altında çalışmaktadır. 16 yaşından küçük gençler günde 8 saatten fazla çalıştırılamazlar. Türkiye'deki uygulamada ise genç işçilerin işgünü 10-14 saat arasında değişir.

"Genç işçiler ucuz işgücü kaynağıdır. Çoğu yetişkinlerle aynı işi çok daha az bir ücretle yerine getirirler. 16-18 yaşındaki genç işçiler için saptanan asgari ücret yetişkinlerinkine göre % 33,4 daha azdır. Çıraklık muvakelesi ile çalıştırılan genç işçilere ödenen ücret ise asgari ücretin yüzde otuzuna kadar düşebilir.

"Gerçekte Türkiye'de sosyal sigorta hizmetlerinden yararlanmayan kaçak çalışan binlerce genç vardır ve bunlar özellikle, 16 yaşından küçük gençlerdir.

"Resmi sayılara göre Türkiye'de 1978'de işsiz sayısı 2,3 milyon dolayındadır, ki bu sayı kesinlikle gerçeği yansıtmamaktadır. Aslında işsiz sayısı 4 milyonu aşmaktadır. Bu

DSF'nin düzenlediği "GENÇ İŞÇİLERİN İŞSİZLİK VE MESLEKİ EĞİTİM SORUNLARI" Toplantısı 10-12 Temmuz'da Paris'de yapıldı.

işsizlerin yaklaşık yarısını genç ler oluşturur.

"Türkiye'li genç göçmen işçiler arasındaki işsizlik de sorunun başka bir yönüdür. Emperyalist ülkelerin çıkarları doğrultusundaki yığınsal göç, Türkiye'nin son yıllarındaki ekonomik gelişmesinin çarpıcı bir özelliği olmuştur. 1977 yılı sonunda yurtdışında 485.000 Türkiye'li yasal olarak çalışırken, binlerce göçmen işçi de kaçak olarak çalışmaktadır.

"Genç işçiler bu göçmen işçilerin büyük bir çoğunluğunu oluştururlar. Yabancı ülkelere giden ya da en azından çok küçük yaşta bu ülkelere gelen genç işçilerin çoğunluğu, bugünkü işsizler ordusunun önemli bir kesimini oluştururlar.

"Türkiye'de eğitim sistemi, emperyalist tekellerle işbirliği yapan egemen sınıflarca denetlenir. Bu nedenle eğitim sistemi ve mesleki eğitim ülkenin gerçek gereksinimlerine cevap vermekten uzaktır ve gençler arasında işsizliğin yaratılmasında olumsuz etkisi vardır.

"Nüfusun % 40'ı okuma-yazma bilmez ve kadınlar okuma-yazma oranında erkeklerin çok gerisindedirler.

"Orta ve yüksek okullardan başka özel meslek ve teknik okullarının sayısı çok sınırlıdır. Ama bunlar da gerçek mesleki eğitim vermekten uzaktır.

"12 ile 18 yaş arasındaki genç işçilere 'çırak' denir. Çırak, Kalfa ve Ustalık Yasasına göre, genç işçiler çalışırken meslek öğrenen işçilerdir. Gerçekte ise meslek eğitimi yoktur ve çıraklar diğer işçiler gibi çalışırlar. Bu gizli çırak eğitimi görüntüsü altında bütün genç işçiler ağır bir biçimde sömürülmektedirler

"Genç işçilerin sorunlarını ayrı bir bütün olarak ele alamayız. Tüm gençlere iş, ancak herkese iş sağlanabildiği zaman gerçekleşebilir.

Genç işçilerin işsizliği, kapitalist üretim biçimi içinde çözümlenmesi mümkün olamayan işsizlik sorununun geniş kapsamı içinde ele alınmadıkça nihai olarak çözümlenemez.

Ancak temel çözüm bulununcaya kadar genç işçiler işçi sınıfının ve sendikal örgütlerinin bir parçası olarak öncelikle şu amaçlar için mücadele etmelidirler:

"-özellikle kamu hizmetlerinde tüm olanakların kullanılmasıyla yeni işler yaratılması,
-yaş, ırk, din ve cinsiyet gözetilmeksizin herkese iş hakkı,
-işi olmayan bütün gençlere işsizlik yardımı,
-ücretlerin satın alma gücünün artırılması,
-gördükleri eğitime ve diğer yeteneklerine uygun olarak genç işçilere sürekli iş güvencesi sağlanması,
-askerlik hizmetinden döndükten sonra genç işçilerin bütün haklarıyla birlikte işlerindeki eski göreve dönmelerinin sağlanması,
-ücret kesintisi yapmadan haftalık çalışma süresinin kısaltılması,
-aşırı otomatikleştirilmiş üretim yöntemlerinin yasaklanması,
-sürekli fazla mesai ve diğer biçimlerin yasaklanması,
-işverenlere olan bağımlılığı en aza indirmek için genç işçilerle ilgili yasaların demokratikleştirilmesi,
gençlere ülkelerinin gereksinimlerine uygun, gerçek hüner ve bilgi kazandırma olanağı sağlamak için genel eğitim sisteminin ve mesleki eğitim planlarının geliştirilmesi.

-daha ileri mesleki eğitim verilmesi ve üretim yöntemindeki ve çalışma koşullarındaki değişimlerin gerektirdiği yeni beceriler kazandırılması,
-ücretli tam gün izinle çıraklara mesleki eğitim sağlanması,
-genç göçmen işçilerin çalıştıkları ülkelerdeki eşit olmayan çalışma koşullarının ortadan kaldırılması,
-gençlerin sosyal ve siyasal yaşama katılma haklarının tanınması."

"Bu hedefler, ulusal düzeyde olduğu kadar uluslararası düzeyde de ulaşmak için mücadele ettiğimiz hedeflerdir.

"Türkiye'li genç işçiler yasal haklarının tanınması ve korunması için mücadele ediyorlar. Emperyalizme, faşizme, şövenizme karşı, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için verilen ortak mücadelede diğer kapitalist ülkelerdeki kardeşleri gibi işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olarak daha etkin ve bilinçli yer alıyorlar."

Üç gün süren toplantıda daha önceden CGT, TUC (İskoçya) ve CGTP-IN tarafından konuyla ilgili olarak hazırlanan taslak bildiri tartışıldı ve aşağıda özetlediğimiz karar metni onaylandı.

I. BÖLÜM: İSTİHDAM

"Avrupa kapitalist ülkelerindeki işsizlik üzerine yapılan bir çalışmadan ortaya çıkan en önemli sonuç gençler arasındaki işsizliğin büyümesidir.

"Bütün bu ülkelerde, gençler arasındaki işsizlik oranı tüm işsizlerin yarısına yakındır. Bundan da öte, ilk kez iş arayan gençler bu yetersiz resmi istatistiklere dahil edilmemişlerdir.

"Avrupa kapitalist ülkelerinde 3 milyondan fazla işsiz genç olduğu söylenebilir.

"Gençler arasında, genç kadınlar ve kızlar çoğunlukla işsizlerin yarısından fazlasını oluşturur ve göçmenlerin çoğunlukta olduğu bu ülkelerdeki genç göçmenler de özellikle gençler arasındaki işsizlik oranını etkiler."

Önümüzdeki yıllarda işsizliğin büyümeye devam edeceğinin ve işsizlikten yine en çok gençlerin etkileneceğinin belirtildiği kararlar metninde işsizliğin gençler üzerindeki etkileri şöyle sıralanıyor:

"Gençlerin işsizliğinin insan kaynaklarının harcanması bir yana daha geniş sosyal sonuçları vardır. Enflasyon ve işsizlikten büyük ölçüde zarar gören ailelerin durumunu etkiler.

"Gençlerin işsizliğinin ahlâk düzeyindeki etkisi daha ciddidir. Gençler arası suç oranının artmasının altında yatan neden ve genç kadınların ve kızların fahişeliğe itilmelerinin ana nedeni işsizliktir.

"Ama bütün bunlardan daha kötüsü, en temel insan haklarından olan çalışma hakkını sağlayamayan yetersiz bir toplum karşısında, işsizliğin gençler üzerinde yarattığı ümitsizlik ve karamsarlık duygularıdır.

"Bu etkenlerin açık etkisini hiç küçümsemeden, işsizliğin asıl nedeninin, bütün kapitalist ükeleri değişik ölçülerde sürekli etkileyen bunalımlarda yattığına inanıyoruz.

"Bütün bu ülkelerde, büyük mali ve sanayi kuruluşlarının çıkarları doğrultusunda uygulanan benzeri politikalar, aynı sonuçları doğurmuştur: Emekçi halkı sarsan ve gençleri özellikle etkileyen enflasyon ve işsizlik.

"Geçmişe bakılırsa, bugünkü politikaların devamının bunalımı çözemeyeceği tersine daha da ağırlaştıracağı açıktır.

"Gençlerin (mücadeleye) kitlesel bir biçimde katılımı, yukarda incelenen gençlerin işsizliğinin üzücü etkilerine rağmen, gençlerin diğer işçilerle birlikte sendikalarda mücadele verme yolunu seçmiş olduklarını gösterir. Bu koşullarda, gençler arasındaki huzursuzluğu hükümetlerin daha fazla umursamamaları olası değildir."

Karar metninde gençlerin işsizliğinin çözümlenmesi için alınması gereken önlemler şöyle sıralanıyor:

"a) Satınalma gücünün artırılarak talebin teşvik edilmesi

Çokuluslu şirketler, iç pazar daralınca çıkış yollarını artırmak için dış pazarlar ararlar. Böyle bir politika, yerli ekonomiyi canlandırmak için hiçbir şey yapmaz. Her ülkede ekonomiyi canlandıracak tek şey satın alma gücünün artırılmasıdır.

"b) Çalışma saatlerinin azaltılması

Milyonlarca işsize iş alanı açacak olan 35 saatlik çalışma haftası hayata geçirilmelidir.

"c) Çalışma koşullarının düzeltilmesi

Kâr hırsı, işkazaları istatistiklerinde görüldüğü gibi, işverenlerin işçilerin sağlığına zararlı çalışma koşulları

Gençler arasındaki işsizlik oranı tüm işsizlerin yarısına yakındır.

dayatmalarına neden oluyor. Bu nedenle, kısmen deneysizliklerinden, ama çoğunlukla en tehlikeli işleri yaptıkları için iş kazaları istatistiklerinde genç işçilerin ön sıralarda yer aldıklarını belirtmek gerekir.

d) Kamu hizmetleri yatırımlarının arttırılması

Özellikle eğitim, sağlık, konut, spor ve çevreyle ilgili kamu hizmetleri. Son birkaç yıldır bunalımın nedenlerinden biri de kamu hizmetlerinin niteliğinde sürekli bir düşüş olmasıdır. Kamu hizmetlerindeki yatırımın artışı hemen binlerce işçiye iş alanı yaratacaktır."

Gençlere yardım için alınan önlemlerin, gençlerin ekonomik hayata katılmalarını sağlaması gerektiğinin vurgulandığı karar metninde bu önlemlerin başında her genç insanın çağdaş üretimin ihtiyaçlarına uygun nitelikte ve esneklikte bir eğitimden geçmelerini sağlamak için gerekli mesleki eğitimin geldiği belirtiliyor. Genç işçiler konusunda alınacak diğer önlemlerin genç işçilerin ücretleri ve çalışma koşullarıyla ilgili olduğu vurgulanan ve diğer işçilerle aynı işi yapan genç işçilerin de aynı ücreti almaları gerektiği savunulan metnin birinci bölümü şöyle sona eriyor:

"Kasım 1979'da toplanacak gençlerin istihdamı ve eğitimi konulu ILO Avrupa Bölgesel Konferansı sendikaların gençlerin istemlerini ve isteklerini dile getirmek için birleşmelerine olanak sağlayabilir."

II. BÖLÜM: MESLEKİ EĞİTİM

"Avrupa'daki kapitalist ülkelerdeki meseleki eğitimin ortak özellikleri nelerdir?" sorusuyla başlayan ikinci bölümde bu soruya verilen cevaplar şöyle sıralanıyor:

"a) Mesleki eğitimin yetersizliği

Yüzbinlerce genç her yıl mesleki eğitim görmeden işgücü pazarına katılır. İşçi sınıfı ve özellikle kalifiye olmayan işçi sınıfı aileleri üzerindeki ekonomik ve sosyal baskı, eğitim olanaklarına en çok gereksinim duyan bu ailelerin çocuklarının bu olanaktan en az yararlanmalarına neden oluyor. Bu durum, göçmen çocuklarının içinde bulundukları koşullar için daha çok geçerlidir. Bu çocuklar, hayatın diğer alanlarında olduğu gibi eğitimde fırsat eşitliğinden de yararlanamazlar.

"Gerçek mesleki eğitimin yapılması için ilk önce eğitimin demokratikleştirilmesi gereklidir"

"b) Mesleki eğitimin uyumsuzluğu

"Mesleki eğitimden yararlanabilen gençler, çağdaş üretimin gereksinimlerine uyum gösteremez, çünkü, eğitimin sınırlı oluşu gençlerin üretimin teknolojik değişimine cevap vermelerini olanaksız hale getiriyor.

"c) Bugünkü eğilimler

"Avrupa kapitalist ülkelerinde işverenler gibi bütün hükümetler de mesleki eğitimin yetersizliğinin farkındadır. Son yıllarda çeşitli hükümet programları arasında mesleki eğitime yer veren birkaç program var.

"Bununla birlikte alınan bütün önlemler eğitim standartlarında bir ilerleme sağlayamamıştır."

Eğitimin giderek işverenlerin eline teslim edildiğinin belirtildiği kararlar metninde, bu gelişmelerin mesleki eğitimin düzeyinin düşmesine yol açtığı ve böylece mesleki eğitimin yalnızca işverenlerin acil gereksinimlerine cevap verir hale geldiği belirtiliyor.

Bu gelişmenin, hükümetin ve işverenlerin eğitim giderlerini ve düzeylerini düşürmelerinde yansıdığının açıklandığı kararlar metninde gerçek mesleki eğitimin yapılması için alınması gereken önlemler şöyle sıralanıyor:

"Gerçek mesleki eğitimin yapılması için ilk önce eğitimin demokratikleştirilmesi gereklidir. Böylece hangi toplumsal tabakadan olursa olsun bütün gençler aynı temel eğitimi alacaklardır. Bunun için de eğitim sisteminin yönlendirilmesine sendikalar gibi demokratik örgütlerin doğrudan katılımının sağlanması gerekir. Bundan da öte, emekçi sınıf çocuklarının yüksek öğrenim yapmalarını zorlaştıran bütün engeller ortadan kaldırılmalı ve bütün maddi engeller ve ayrıcalıklar tamamen yok edilerek öğrenim, öğrenci aileleri için maddi yük olmamalıdır.

"Okul eğitimi, çağdaş koşulların gerektirdiği düzeye yükseltilip işçiler bilgiyle donatılmalıdır.

"Vasıflı iş aramayı tercih eden herkes için gerçek mesleki eğitimi gerçekleştirmek istiyorsak bu koşullar zorunludur. Herhangi bir zamanda eğitim ya da yeniden eğitim gören işçilerin sayısında belli bir artış sağlayarak bu çizgiler doğrultusunda öğrenim ve eğitim hizmetlerinin gelişmesi ve yaygınlaşması, aynı zamanda bugünkü işsizliğe karşı verilen mücadeleye de katkıda bulunacaktır.

"Bu amaçlar etrafından birleşen Avrupa sendikal hareketi, Avrupa'da tam istihdam için verilen mücadelede önemli bir etken olacaktır".

ASİS

İŞÇİLER İSTEKLERİ KABUL EDİLENE KADAR DİRENDİLER

DİSK üyesi ASİS Sendikası Devrek'te kurulu Devrek Taş Fabrikasında örgütlenme çalışmalarını sürdürüyor. Diğer işyerlerinde olduğu gibi bu işyerinde de işveren "sınıf ve kitle sendikacılığı" ilkesini benimseyen bir sendikayı istemediği için ASİS'in işyerine girmesini engellemek istedi.

Türk-İş üyesi Ağaç-İş ile işbirliği yapan işveren ASİS'i işyerinden atmak için elinden geleni yaptı. Başvurduğu yöntemler arasında işçileri yıldırmak da vardı. Bu amaçla sendikanın örgütlenme aşamasında 14 işçiyi işten çıkardı. Ancak işverenin bu silahı geri tepki. Arkadaşlarının işten atılması üzerine Fabrika'da çalışan 66 işçi direnişe başladı. 1 Temmuz'da başlayan direniş 3 gün sürdü.

İşçilerin kararlılığı karşısında ASİS'i kabul etmek zorunda kalan işveren ayrıca Sendikayla bir protokol imzaladı. Kadrosuz çalışan ve işten atılan işçilerin bölüm bölüm yeniden işe alınmalarını kabul eden işveren, direnişte geçen süredeki ücretleri ödemeyi ve ASİS'e aidat kesmeyi de kabul etti.

MKE'YE FAŞİSTLER ALINDI

Ankara'daki MKE Marangoz Fabrikasında DİSK üyesi ASİS ile Türk-İş üyesi ve faşistlerin elinde olan Ankara Ağaç-İş arasında yetki uyuşmazlığı var.

Ağaç-İş'in itirazı üzerine açılan mahkemenin bugünlerde sonuçlanması bekleniyor.

ASTER-İŞ

İŞÇİLERİN KARARLILIĞI TÜM ENGELLERİ YIKIYOR

DİSK üyesi ASTER-İŞ Sendikası yeni yetki döneminde örgütlenme ve eğitim çalışmalarıyla hızlı bir başlangıç yaptı. ASTER-İŞ'in ve üyelerinin bu kararlılığını kırmak için karşı taraf Milli Savunma Bakanlığından gelen baskılarını artırdı. Sendikanın M.S.B ile yaptığı görüşmeler sonunda Bakanlık bir genelge yayınladı. Bu genelgede DİSK üyesi ASTER-İŞ'e baskı yapılmaması isteniyor.

ASTER-İŞ Sendikası Gölcük ilçesinde faşist saldırılara hedef oluyor. Bu faşist saldırılar işyerlerinden kaynaklanmaktadır. Geçtiğimiz günlerde Seydişehir'den getirilen 250 faşist militan Gölcük Tersanesi'ne alındı. Faşizme karşı mücadelede kararlı olan işçiler Sendikalarıyla birlikte sürdürdükleri çalışmalar sonucunda tüm faşist saldırıları püskürtüyor.

DEV MADEN SEN

BORTAŞ GREVİ 3. AYINI DOLDURDU

Bursa-M.Kemal Paşa-Boraks işletmesinde DİSK Dev Maden-Sen üyesi 736 işçi 8.5.1979 günü greve çıkmıştır.

Daha önce Yırcalı kardeşlere ait olan işletme, Temmuz 1979 ayı içinde devletleştirme işlemleri tamamlandı ve Etibank Genel Müdürlüğüne devredildi. Devletleştirme gerçekleşene kadar geçen sürede işveren madeni tahrip etmek, işçi sağlığı ve iş güvenliğini ortadan kaldırmak pahasına işçileri gece gündüz durmadan çalıştırarak adeta madeni kaçırmak için elinden geleni yapmıştır.

Yeni işveren Etibank Genel Müdürlüğü, yasadaki hükümler gayet açık olduğu halde "işveren değiştiği için yeniden T.İ.S görüşmelerine başlamak gerektiği, grevin yasal olmadığı"nı iddia etmiştir. Günde 1000 ton boraks üretilen ve tonu 195 dolardan hemen satılabilen madenin bulunduğu işletmenin bir an önce faaliyete geçmesi için çaba sarfetmek bir yana işlerin uzaması için ne gerekiyorsa yapılmaktadır.

Dev Maden-Sen Genel Sekreteri Hacı KABAKULAK Bortaş Greviyle ilgili açıklamasında şöyle demektedir:

"Grevin kaldırılması ile ilgili yaptığımız görüşmelerde Etibank yetkilileri eski sözleşmelerde üyelerimize kazanılmış haklardan geri teklifler önermekte, hatta diğer sendikalarla iki yıl önce yapılmış sözleşmelerdeki maddeleri dayatmaktadır. Ayrıca ücret ve sosyal haklarla ilgili hiçbir öneri getirmemektedir.

"Etibank Genel Müdürlüğünün devrimci sendikalara karşı, siyasi nedenle aldığı tutum, Türkiye'ye günde en az "195 bin dolar" kayba neden olmaktadır. Dev Maden-Sen, Bortaş işçisinin tüm haklı talepleri karşılanmadan, grevin çoşku ile devamını sağlayacak güçtedir. Bortaşın yiğit işçileri şimdiye kadar sendikalarının önderliğinde başladıkları her direnişi ve her grevi zaferle sonuçlandırmışlardır."

Zafer yine onların olacaktır.

DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ

SAĞLIK İŞÇİLERİNİN BİRLİĞİ

İşçi sınıfının ekonomik alandaki birliğini DİSK çatısı altında sağlamaya çalışan DİSK üyesi Devrimci Sağlık-İş önlerinde bulunan engeller konusunda şu açıklamayı yaptı.

"Sağlık işçilerinin sayısı 250 bin civarında olmasına rağmen, işçilerimizin sendikalaşmaları ve GREV haklarını kullanmaları engellenmektedir.

"Faşizme karşı verilmekte olan mücadelenin bir parçası olarak, sağlık işçileri, her türden sarı sendikacılığa karşı DİSK saflarında örgütlenmeye çalışıyorlar.

"Ancak hakim sınıflar elleriyle büyütüp geliştirdikleri sarı sendikaların yok olmaya doğru gittiğini görünce, paniğe kapılarak yasal belli engelleri de görmemezlikten gelerek hareket ediyorlar.

"En açık örneği yine işkolumuzda yaşanmaktad ır. 26.1.1977 yılında alınmış ve yasal hiçbir dayanağı olmayan işkolu sözleşmesi devreye sokularak, sağlık emekçilerinin devrimci sendikalarda örgütlenmesi engellenmek istenmektedir.

"Sağlık işçilerinin hedefi, DİSK içinde güçlü bir sendikal örgütlenme yaratmaktır."

DEVRİMCİ YAPI-İŞ

SÖZLEŞME VE ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Çanakkale "Sümerbank Sentetik Deri Fabrikaları ve Sosyal Tesisleri İnşaatı'nı yapan, Çakır İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti. ile toplu iş sözleşmesi bağıtlandı.

Burhaniye de yapımı devam eden 'Denetko Turistik Sahil Sitesi Yapı ve İşletme Koop. Ort. 300 meskenlik Sahil Sitesi İnşaatı' işyeri için toplu iş sözleşmesi çağrısında bulunuldu.

DİSK YÖNETİCİLERİ MACARİSTAN'I ZİYARET ETTİ

Genel Sekreter Fehmi IŞIKLAR başkanlığında Devrimci İşçi Sendikalar Konfederasyonu'ndan (DİSK) bir delegasyon, ilk kez Macaristan'a resmi, dostça bir ziyaret yaptı. Türk sendika liderleri Macar sendikalarının çalışmalarını incelediler ve SZOT temsilcileriyle uluslararası sendikal hareketin güncel sorunları ve karşılıklı ilişkilerin derinleştirilmesi olanakları üzerinde konuştular. SZOT ve DİSK liderleri, dostça bağların daha güçlendirilmesi ve geliştirilmesine karar verdiler.

Doğrudan seçilen Avrupa Parlamentosu 17 Temmuz'da ilk toplantısını yaparak çalışmalarına başlamıştır. Böylelikle kuruluşundan 20 yıl sonra Avrupa Topluluğu siyasal birlik yolunda yeni bir adım atmıştır.Belçika, Danimarka, Fransa, Federal Almanya, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda ve İngiltere'de yapılan seçimlerde 1804 milyon Avrupalı oy kullanmıştır.

410 üyeli Parlamento'da Parti gruplarına göre Sandalye sayısı şöyledir: Sosyalist 111, Hiristiyan-Demokrat 107, Liberaller 40, Muhafazakârlar 63, Komünistler 44, Gelişmeci Demokratlar 21, diğer 24.

Avrupa parlamentosuna seçilen 410 üyeden 113'ü kendi ülkelerinde de milletvekili ya da senatörlük görevi yapmaktadırlar.

Avrupa Parlamentosu ulusal parlamentolara oranla daha az yasama yetkisine sahiptir. Parlamento, AET'nin yasama organı olarak çalışmaktadır. Parlamento, içinde oluşturduğu komisyonlar ve Bakanlar Kurulu ile kendisini oluşturan ulusal devletler arasında ekonomik ve siyasal bir bütünlük oluşturma hedefine yönelik bir çalışma programı uygulamaktadır.

GENEL-İŞ

GREV BAŞARIYLA SONUÇLANDI

İzmir Belediyesinde çalışan DİSK Genel-İş üyesi 6 bin 200 belediye işçisi 6 Ağustos günü saat 04.00'de greve çıktı. Yerel Yönetime bağlı 14 işyerinde sabaha karşı tüm işçiler işi bıraktı. Ancak halk sağlığı gözönüne alınarak elektrik, su, havagazı fabrikaları ile Mezarlıklar Müdürlüğü sağlık işyerlerinde greve çıkılmadı. Ama Yerel Yönetimin 14 işyeriyle birlikte otobüs ve traleybüsler çalışmadı, mezbahalarda kesim yapılmadı, hale meyve ve sebze sokulmadı, çöpler toplanmadı.

DİSK üyesi Genel-İş Sendikası, işverenliğin grevdeki olumsuz tavrından dolayı Cumhuriyet Savcılığına başvurdu. Sendika, bazı belediye yetkililerinin sendikanın afiş ve ilânlarını yırttıklarını, işçilerin Temmuz ücretlerini ödemediklerini, hastalanan işçilere vizite kâğıdı vermediklerini saptadı. İşverenliğin işçilerin yasal haklarını kullanmaları karşısında telşa kapılarak yasa dışı yollara başvurmalarını açıklayabilecek bir neden bulmak olanaksız.

Bu arada, yasalar çerçevesinde yürütülen Belediye işçilerinin grevinin yasalara aykırı olduğu öne sürüldü. Ve ESHOT Genel Müdürü bu nedenle kendilerinin de Cumhuriyet Savcılığına başvurduklarını açıkladı.

11 Ağustos'ta ESHOT binası önünde bazı demokratik örgütlerle birlikte Genel-İş üyesi işçiler basın toplantısı yaptılar. Toplantıda konuşan İzmir Bölge Temsilcisi Saim Akbulut şöyle dedi: "IMF'nin direktifleri doğrultusunda, Türk-İş ile imzaladıkları toplumsal anlaşmayı öne sürüp grevi çıkmaza sokmaya çalışanlar seçim alanlarındaki vaatlerini çabuk unutmuşlardır."

İzmir Belediyesinde grev sürerken daha birçok Belediye'de benzer sorunlar vardı. Gün geçmiyor ki gazetelerde ücretlerini alamayan Belediye işçilerinin direnişe başladıklarını ya da greve gittiklerini okumayalım. "Halkın sağlığını tehdit eden" çöplerin, otobüslerin çalışmayışı nedeniyle "işlerine yetişemeyen vatandaşların" bol bol basılan fotoğraflarıyla günlük basın sürekli olarak grevci işçilerle halkı karşı karşıya getirerek adeta "grev kırıcılığı" yapmaktadır. Oysa aylarca ücretini alamayan işçiler Belediyelerin bu bozuk yönetimi karşısında yasal haklarını kullanmaktalar. Yerel yönetimlerin parasal olanaksızlıkları herkes tarafından bilinen bir gerçek. Ancak Belediye Gelirleri Yasası henüz yasalaşmadı ve Yerel Yönetimlerin başıbozukluğu devam etmektedir.

İşyeri ve işkolu düzeyinde bağıtlanan toplu sözleşmeden 8 bin işçi yararlandı. Ücretlere 1. yıl için 230 TL., 2. yıl için 240 TL. zam yapıldı. Ayrıca ayda 1800 TL. yemek parası, 3 maaş ikramiye, 1500 TL. evlenme yardımı, her yaz bin lira kamp yardımı, her yıl için günde 3 Tl. kıdem zammı, 45 gün kıdem tazminatı hakları alınmıştır. Sözleşme maddelerinden birinin uygulanmaması halinde toplu sözleşmenin tümünün ihlâl edilmiş sayılacağı da sözleşme maddeleri arasında yer alıyor.

İşçilere 10 yövmiye tutarınca toplu sözleşme ikramiyesi verileceği ve birikmiş paraların da bayramdan önce dağıtılacağı açıklanmıştır.

GIDA-İŞ

UN FABRİKALARINDA LOKAVT UYGULANIYOR

DİSK üyesi GIDA-İŞ Sendikası ile işverenler Sendikasına bağlı Un Fabrikaları arasında yapılan toplu iş sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı. Bunun üzerine 134 işçinin çalıştığı İttihat Değirmencilik'te 15.6.1979 günü grev uygulaması başladı.

İşverenler Sendikası 2. gün toplam 500 işçinin çalıştığı İstanbul Değirmencilik, Bosfor Gıda, Şark Değirmencilik, Balat Değirmencilik'te LOKAVT ilân etti.

İşverenler Sendikası 10.8.1979 günü 70 işçinin çalıştığı Kasımpaşa Un Fabrikasın'da da LOKAVT uygulamaya başladı.

Halkımızın temel ihtiyaç maddesi olan buğday ve undan daha çok kâr etmek için, buğday tüccarlarının ve un fabrikatörlerinin bu oyununa hükümet seyirci kalmaktadır. İzlenen bu ılımlı politika,

önümüzdeki günlerde halkımızın en temel ihtiyaç maddelerini bulamamasına neden olacaktır.

LOKAVTTAKİ HACI ŞAKİR'DE SÖZLEŞME İMZALANDI

DİSK üyesi GIDA-İŞ ile Hacı Şakir Sabun Fabrikası arasında süren toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamamıştı. Daha sonra işveren bu işyerinde LOKAVT ilân etti.

14.5.1979'dan bu yana LOKAVT uygulanan yi ğit Hacı Şakir İşçileri istekleri kabul edilene kadar direndiler.

Sonunda işçilerin isteklerini kabul eden işveren toplu sözleşmeyi imzaladı. İmzalanan sözleşmeyle haftalık çalışma süresi 45 saate indirildi. Ücret zammı 1. yıl günlük ücretlere 160 TL, 2. yıl ise 160 TL olarak saptandı.

HÜRCAM-İŞ

NET CAM FABRİKASI KAPANDI

Rami'de kurulu, 175 işçinin çalıştığı Net Cam Fabrikası 26 Haziran'da mazot yokluğu gerekçesiyle fabrikada üretimi durdurmuştu. DİSK üyesi Hürcam-İş Sendikası işverenin öne sürdüğü bu gerekçenin asılsız olduğunu ve işverenin bu davranışındaki gerçek amacın 1.8.1979 günü başlayacak toplu sözleşme görüşmelerinden kaçmak olduğunu açıklamıştı.

Sendikanın öne sürdüğü bu kanıtlar ışığında Bölge Çalışma Müfettişleri yaptıkları araştırma sonunda bir rapor düzenlediler. Bu raporda işverenin bugüne kadar işçilere ödemediği ücretlerin ödenmesine karar verildi.

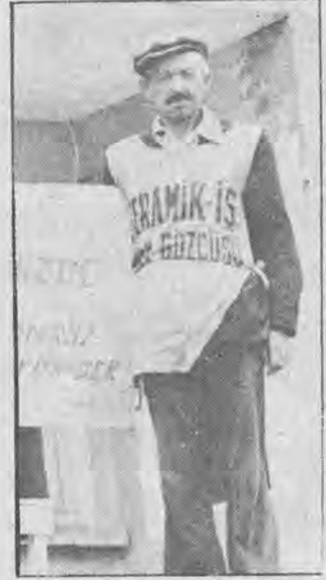
Bunun üzerine işveren Sendikanın toplu sözleşme çağrısına gelmeyerek 5.8.1979 günü kanunsuz olarak fabrikayı kapattı.

Bugüne kadar işverenin ve Türk-İş üyesi Kristal-İş'in oynadığı bütün oyunları bozacaklarını söyleyen işçiler, "Zafer Net Cam İşçilerinin olacak" dediler.

KERAMİK-İŞ

GÖK İNŞAAT VE GÖLLÜ TOPRAK'TA DİRENİŞ

Bilecik ilinin Osmaneli ilçesinde kurulu Gök İnşaat ve Göllü Toprak Sanayii işyerlerinde toplam 32 işçinin işten

çıkartılması ile başlayan direnişler devam etmektedir.

Prefabrike beton yapı elemanları üreten Gök İnşaat işvereninin önce 12 daha sonra da 14 işçiyi işten çıkartması üzerine Gök İnşaat işçileri arkadaşlarının haksız işten atılma kararlarının geri alınması istemiyle başlattıkları direnişi sürdürmektedirler.

Aynı yörede kurulu olan ve tuğla, kiremit ve benzeri yapı elemanları üreten Göllü Toprak Sanayii işvereninin de 6 işçi nin iş akitlerini fesh etmesi üzerine işçiler direnişe başlamışlardır.

Her iki işyerinde de işçiler iş ve çalışma güvenliği istemlerini savunmada kararlı olduklarını belirtirken, Keramik-İş Sendikası saflarındaki üyelerin aktif destek ve dayanışmasından güç aldıklarını belirtmektedirler.

Öte yandan Keramik-İş Toplu Sözleşme Dairesi Türkiye'nin en büyük üretim kapasiteli çimento fabrikası olan Akçimento işvereni ile sürdürmekte olan toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlandığını bildirmiştir. Sözleşme görüşmesi uyuşmazlıkla sonuçlanan diğer işyerleri Çukurova Çimento Fabrikası, Petek Tuğla Fabrikası ve Vakfıkebir Tuğla fabrikasıdır.'

LİMTER-İŞ

2. OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANDI

DİSK üyesi Limter-İş Sendikasının 2. Olağan Genel Kurulu 28.7.1979 günü yapıldı. Genel Kurul çalışmaları sonunda yapılan görev bölümü şöyle oldu:

Genel Başkanlığa yeniden Emir BABAKUŞ seçilirken Genel Sekreterliğe Kamil O.SÜLEYMANAĞAOĞLU, Yürütme Kurulu üyeliklerine de Zeki ALPTEKİN, Eyüp ÖZTÜRK ve Mustafa TOPÇU seçildi.

Genel Kurul'da alınan kararlardan bazıları şunlardır:

DİSK'in hazırlamış olduğu Tek Tip Demokratik Tüzük oybirliğiyle kabul edilirken, Dünya Sendikalar Federasyonu'na (DSF) üye olunması da oybirliğiyle karar altına alındı.

Ayrıca Genel Kurul'da İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs'ın yasallaşması, İş Yasasındaki 13, 17, 24 ve 4. maddelerin kaldırılması, Referandumun yasallaşması konusunda kararlar alındı

2.8.1979 günü bir açıklama yapan Limter-İş Sendikası Yürütme Kurulunun "Kongre TERSANE işçisinin 100 yılı aşkın mücadele geleneğine yaraşır bir şekilde sürdürüldüğü ve sınıf sendikacılığı anlayışının zaferi ile sonuçlandı" diye başla'yan yazılı açıklaması "Tersane işçisinin ve genel olarak da işçi sınıfının devrimci birliğini sağlama ve sınıf sendikacılığı ilkelerinin hayata geçirilmesi yolunda Genel Kurul'da alınan kararlar ve bu konulardaki sağlam birlik, her türden işçi sınıfı düşmanı, bozguncu-MAOCU akıma en iyi cevap oldu" diye bitiyor.

BİR NAKLİYAT İŞÇİSİ GREVCİYLE SÖYLEŞİ

DİSK üyesi Nakliyat-İş Sendikasının İstanbul Nakliyeciler sitesinde başlattığı grev bir çok yönüyle ayrı özellikler taşıyor. 170 kadar işverenin istihdam ettiği 800'den fazla işçinin sendikalaşma mücadelesini başarıya ulaştırıp yasal grev hakkını elde etmiş olmaları yürürlükteki 274 ve 275 sayılı yasaların işçilerin sendikalaşmaları önüne koyduğu engellerin aşılmasında önemli bir örnek oluşturuyor. Nakliyat işverenlerinin, kamuoyunun günlük basından da izlediği gibi, işçilerin sendikalaşma mücadelesini engellemek için gösterdikleri çaba ilk kez sendikalaşmalarına rağmen disiplin ve örgütlülük konusunda pek zengin bir deney veren nakliyat işçilerince boşa çıkartıldı. Kimlerdi bu nakliyat işçileri? Ne için mücadele ediyorlardı? Yaşamlarını hangi koşullar altında sürdürüyorlardı?

Aşağıdaki söyleşi bu sorulara açık yanıtlar getiriyor. Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkının içine itildiği olumsuzlukları aşmakta ne denli kararlı olduğunu gösteriyor.

Soru- Adınız, hangi ambarda çalışıyorsunuz? Kaç yaşındasınız?

Yanıt- Adım Şevket Kılınç. Sekizinci Bloktaki Karadeniz Ambarında çalışıyorum. 30 yaşındayım.

Soru- Kaç yıldır burada çalışıyorsunuz?

Yanıt- 4 yıldan beri burada ambarlarda işçilik yapıyorum. Daha önce memlekette çalışıyordum. Oralarda aşiret kavgası olduğu için cezaevine düştüm. Adıyamanlıyım. Tabii o kan davası bizi fazlasıyla etkiledi. Ondan sonra, cezaevinden çıktıktan sonra, mecbur oldum bu hamallığı yapmaya başladım.

Soru- İstanbul'a kaç yılında geldiniz?

Yanıt- 1968 yılında filan gelmişim. Geldiğimde dükkan açtım. Ama tabii büyük patronlar küçük patronları yiyor. Biz de başarılı olamadık. Bundan sonra bu işe başladım.

Soru- Nerede oturuyorsunuz?

Yanıt- Süleymaniye'de

oturuyorum. Bekar evleri vardır orada oturuyorum. Yattığımız yer hakikaten böyle bir insanın, şöyle tarif edebilirim, eğer bir hayvanı götürüp orada yatırsalar iki sene yaşamaz. İmkazsız bir şeydir. 8-10 kişi ufacık bir yerde yatıyoruz. Ben buradan çıkmak istiyorum. Daha temiz bir yere çıkmak istiyorum. Ev ararken gittiğim yerlerde soruyorlar nerelisin, Adıyamanlıyım, Kürt müsün, kürtüm dediğim zaman kimse ev vermek istemiyor. Tabii haliylen biz de orada kalıyoruz.

Soru-Ne kadar ücret alıyorsun?

Yanıt- Vallâha ben dört yıl evvel de 5 bin lira alıyordum, halen de 5 bin lira alıyorum. Şöyle bir durum var. Ben bir sene ara verdim işe, memlekete gittim. Belki orada bir iş filan bulur çalışırız. Ama mümkün olmadı. Geçinemediğimiz için buraya geldim. Ben geldiğimde sendika gelmişti. Ama henüz çok arkadaşımız üye değildi. Ben de geldiğim zaman gittim işverene dedim, ben geldim. Dedi seninle ayrı konuşacağız. Dedim olur konuşalım. Beni yazıhaneye çağırdı. Dedi bana söz ver sendikamız yok, sigortamız yok dedi, sen de sözüne güvenilir bir kişisin. Tabii ben desem sendikamız vardır, sigortamız vardır, yapacaksın desem işe almaz. Tabii bunda bir hata oluyor ama ne yaparsın burası Türkiye'dir. Efendim tamam dedim sendikamız yoktur, sigortamız yoktur. Dedi söz veriyor musun, dedim söz veriyorum ama bir yere kadar. Sabahleyin geldim işbaşı yaptım, öğlen zamanında geldim sendikaya üye oldum.

Soru-Ailene, çocuklarına para gönderebildiğin oluyor mu? Çocuklarını okutabiliyormusun?

Yanıt- Ben geldiğimden beri 3 bin lira gönderdim. Ambar işçisi olduğumdan beri bu kadar gönderebildim. Bu gerçekten gülünç birşeydir. Benim 3 tane çocuğum var bir de ailem var. Bilmiyorum artık ne yapıyorlar. Elimizden başka bir şey gelmiyor. Bizim çocuklarımız okula gidebiliyorlar.Okulla bizim köyün arası bir saattir. Benim yedi yaşında bir çocuğum var. Ben kendim çocuğu okula götürüp getirmesem çocuk yalnız başına gidemiyor. Bizim köyde de başka okula gidecek çocuk yoktur tabii, arkadaşı olsa beraber gidip gelebilirler. Ama kimse çocuğunu okula göndermediği için benim ki de mecburdur, gitmemeye mahkumdur.

Soru-İşçiler arasında sendikalaşma hızla yaygınlaşıyor, sendikalaşma işçile için bir çözüm oluyor mu?

Yanıt- Şimdi sorunuza şöyle cevap verebilirim. Hakikaten işçiler her yerde greve gidiyorlar. Sendikalaşma var. Bu gözle görülür birşeydir. Çünkü bizim işçi sınıfında, fakir halk tabakasında bir uyanış vardır. Yani gözle görülür bir uyanış vardır. Bizim memleketi ele alırsak, bugüne kadar biz diyorduk bir insan ağasız yaşayamaz. Şimdi biz biliyoruz ki ağa olmasa da biz yaşarız. Meselâ ağalar bize ne verdiler. Düşündük hakikaten bu ağalar bize birbirimizi kırdırdılar. Bundan sonra ücretlere gelince bizim için ücret mevzubahis değil. Bugün 24 bin alsakta, 25 bin alsak da bizi kurtarmaz. Çünkü şundan kurtarmaz. Türkiye bağımsız değildir. Kendi başına birşey yapamıyor. Öyleyse Amerika'ya bağlı, Almanya'ya bağlı, Fransa'ya bağlı bir ülkedir. Biliyorsunuz, IMF bizim için bir kredi açmıştı ilk önce işçi ücretlerini donduracaksın dedi. Böyle bir yazı vardır ben tahmin ediyorum.

Soru-Peki bu zor koşullar altında gelecek için neler düşünüyorsunuz? Hala bu ambarlarda çalışarak mı, yoksa daha iyi bir ücretle ailenize ve kendinize daha iyi yaşam koşulları sağlayacak bir işte mi çalışmayı düşünüyorsunuz?

Yanıt- Şimdi bizim düşündüğümüz şudur; Burada sendika olduğu müddetçe, burada mücadele olduğu müddetçe ben buradan ayrılmayacağım. Bütün ambar işçileri böyle düşünüyorlar.

Buradan biz ayrılmayacağız. Madem ki, burada birlik vardır, beraberlik vardır. Biz şimdiye kadar çok güçsüz olduğumuzu zannediyorduk. Ama bu grev gittikten sonra işçi sınıfının, ambar işçilerinin ne kadar güçlü olduğu herkezce görülen birşeydir. Eğer bu birlik bu beraberlik sağlandıktan sonra bizim buradan ayrılmamız sözkonusu değildir. Çünkü, başka yere gitsede, ben değil, her hangibir arkadaş, başka bir yerde kölelik yapamaz. Bu kendinde, bu gücü zannettikten sonra, gücün kuvvetine vardıktan sonra, çalışamaz. Bence, bence değil, tek tek çalışamaz, gittiği yerde yine gözü sendikalaşmada olacaktır, birlikte olacaktır. Çünkü sendikalaşmanın yararını kavramış. Kavramış tabii. Bu da grev gereği. Grev belli bir bilinç

sağlamaya yaran oldu. Grev işçi sınıfının okuludur. Savaş okuludur. Ama biz bu okulun bilincine varmamıştık.

Soru-Grevde ne yapıyorsunuz? Bu grev günlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yanıt- Şimdi bu grevdeki günlerimizi, işçi arkadaşlarımızı bilirsiniz, sinema haline getirmişiz. Gece gündüz film oynatıyoruz. Eğitici filmler. Ondan sonra grup kurmuşuz kendi aramızda grup kurmuşuz eğitim çalışması için, her bir adama 10 tane arkadaş vermişiz. Bilirsiniz bu sitede çalışanın yüzde 70'i, 80'inin okur yazarı yoktur. Bu arkadaşlar, sendikacı arkadaşlarımız ne kadar anlatıyorlarsa da okur yazarları olmadığı için meseleyi tam kavrayamıyorlar. Onun için grup kurmuşuz, okur yazarı olan bir arkadaş başına vermişiz. Meseleyi hem kürtçe, hem Türkçe anlatmaya çalışıyor. Bundan bir ay önce sosyalizmin ne demek olduğunu bilmeyen bir arkadaş bugün sosyalizmin tarifini rahatça yapabiliyor.

NİKARAGUA

YENİ BİR DÖNEM BAŞLADI

DİSK Dergisinin geçen sayısında "Nikaragua'da Somoza Diktatörlüğünün Sonu Geldi" başlıklı haberde, Sandinista gerillalarının öncülük ettiği savaşın halkın zaferiyle sonuçlanmak üzere olduğu vurgulanmıştı.

18 Temmuz tarihli gazeteler, bu Orta Amerika ülkesinin yazgısı üzerinde 44 yıldır kesin bir egemenlik kurmuş olan "Somoza hanedanının" son Somoza'nın da devlet başkanlığı görevinden istifa ederek Amerika Birleşik Devletlerine sığınmasıyla son bulduğunu duyuruyorlardı.

Böylelikle çağımıza damgasını vuran ulusal kurtuluş savaşlarının zaferlerine bir yenisi ekleniyor. Emperyalist-kapitalist sistem, İran devriminden sonra aynı yıl içinde büyük darbeyi Nigaragua halkından yiyordu.

Nikaragua'da yeni bir dönemin başlamasında önemli bir yeri olan Sandinista Gerillaları bundan yaklaşık 10 yıl önce kurulmuştur. İsmini Nikaragua'nın 1926-33 yılları arasındaki ABD işgali sırasında direnme hareketini kuran Cesar Augusto Sandinodan alan gerillalar ilk kez 1977 yılının sonunda silahlı eyleme başlamışlardır.

1933 yılında ABD deniz piyadelerinin ülkeden çekilirken işbaşına getirdikleri "Baba" Anastasio Somoza'nın 1957 yılında öldürülmesinden sonra 10 yıl kadar büyük oğlu Devlet Başkanlığı yapmış ve daha sonra 1967'de kardeşi Somoza "Üçüncü Somoza" olarak ülkenin yönetimini eline almıştır.

Somoza'nın bugünkü servetinin 50 milyar lira dolayında olduğu ve bu servetin büyük bir bölümünün ABD ve komşu ülkelerin bankalarında bulunduğu bilinmektedir.

Ayrıca eski Diktatörün mal varlığı da, Nikaragua halkının nasıl bir sömürü ve baskı altında olduğunu açık olarak göstermektedir. Ülkedeki ekilebilir toprakların yaklaşık % 25'inin mutlak sahibi olan Somoza'nın özel bir liman, balıkçı filosu da bulunmaktadır. Ayrıca Somoza ülkenin tek gazetesinin, radyo ve TV şirketlerinin de sahibi durumundadır.

Somoza'nın ülkeyi terk etmesinden sonra devlet başkanlığı görevini almak isteyen Somoza'nın yakın adamı Urcuyo bu görevde ancak 36 saat kalabilmiş, bu sürenin sonunda ülkeyi terk

etmekten başka çıkar yol bulamamıştır. 20 Temmuz'da Urcuyo'nun da görevinden ayrılarak ülkeyi terk etmesiyle birlikte Sandinista gerillalarının ilk birlikleri coşku içinde başkent Managua'ya girmeye başlamıştır. Sandinistaların Managua'ya girişi başkent kiliselerinin sürekli olarak çanlarını çalmalarıyla selâmlanmış, yollara biriken binlerce Managua'lı, kurtuluş birliklerini "Liegamos a la victoria-Zafer en sonunda geldi-" tezahuratı ile karşılamışlardır. Halk savaşçıları da sürekli olarak havaya ateş ederek coşkun kutlama gösterisine katılmışlardır.

Aynı sıralarda Sandinistaların denetimindeki ulusal imar hükümeti'de Kosta Rika'dan ülkelerine dönerek başkentte çalışmalarına başlamışlardır.

Nikaragua'daki geçici Imar Hükümeti dünyanın çeşitli ülkeleri tarafından resmen tanınmaya başlanmıştır. Meksika, Kosta Rika, Ekvator, Peru, Graranada, İran ve Vietnam yeni Nikaragua yönetimini ilk tanıyan ülkeler olmuşlardır.

Nikaragua'da diktatörlüğün yıkılması ile başlayan yeni dönem, iç savaşın açtığı yaraların onarılmasına girişmiştir. Yeni Nikaragua hükümeti halka yaptığı çağrıda, ülkenin imarı için gönüllü çalışma gruplarının oluşturulmasını istemiştir. 5 kişilik geçici İmar Hükümeti, herkesi en yakın Sandinista Komutanlığına başvurarak görevlendirileceği çalışma grubuna katılmasını istemiştir. Yeni yönetim ayrıca diktatörlük anayasını iptal etmiş ve parlamentoyu dağıtmıştır. Nikaragua'da yasama yetkisinin kurulacak 33 üyeli bir Devlet Konseyinin elinde olacağı, Konsey üyelerinin Sandinista Kurtuluş Cephesinden ve diğer örgüt ve kuruluş üyeleri arasından seçileceği açıklanmıştır.

Geçici İmar Hükümeti yabancı banka ve sigorta şirketleri dışında kalan tüm bankaların devletleştirildiğini, yabancı kuruluşların ise bundan böyle mevduat alamayacaklarını açıklamıştır.

Böylelikle Nikaragua, uzun yıllar süren mücadeleler sonucunda Sosyalist sistemin kapitalist ülke işçi sınıflarının ve ulusal kurtuluş mücadelesi veren halkların tarihsel birlikteliğin e yeni bir şafak getirmiştir. Nikaragua'da sınıf mücadelesi sona ermiş değildir. Aksine şimdi diktatörlüğe karşı birleşen ve çıkarları gelişen grup ve sınıflar arasındaki ittifak Nikaragua'da oluşturulacak yönetimin biçim üzerinde aralarında yoğun bir mücadele olacaktır.

SOSYAL-İŞ

TOPLU SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ SONUÇLANDI

Ziraat Bankası İzmir Şubesinde toplu sözleşme görüşmeleri sonuçlandı ve sözleşme bağıtlandı. Yeni sözleşmeyle işçilere sağlanan haklar şöyle sıralanabilir:

- İşyeri temsilciliği yasal kısıtlamalardan çıkarılarak arttırıldı,
- 2 işçi, 2 işveren temsilcisinden kurulu İşyeri Komitesi. Başkanlık her toplantıda bir tarafın temsilcisinden olur ve Başkan dahil herkesin oyu eşittir.
- 1 Mayıs işçi bayramı olarak kabul edildi. 1 ve 2 Mayıs günleri tatil. 4000 net İşçi Bayramı ikramiyesi
- Sözleşme yürürlük süresinde asgari ücret değişirse iki asgari ücret arasındaki fark işçilerin mevcut ücretlerine yansıtılır.
- Siyasal ve sendikal nedenlerle işçinin tutuklanma ve hüküm giymesi halinde işine son verilmez. İşçinin tutuklu ve hükümlü olduğu sürece ücreti ve sosyal yardımları tam olarak işverence ödenir. Hapistan çıkan işçi işine döner. Tutuklu ve hükümlü olduğu süre işçinin kıdeminden sayılır. İşveren işçi çıkarma ve geri alma hükümlerine uymazsa işçiye, yasal hakları saklı kalmak şartıyla son sağlık ücretinin 12 katını işsizlik tazminatı olarak öder.

4000 işçinin çalıştığı SSK Genel Müdürlüğüne bağlı 100 işyeri için toplu sözleşme bağıtlandı. Bu sözleşmenin bazı önemli maddeleri de şöyledir:

- İşçilerin hiçbir şekilde memur yapılamayacağı toplu sözleşmeyle güvence altına alındı.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

Antbirlik işyerlerinde ve Isparta'da kurulu Gülbirlik'te eğitim çalışmaları sürüyor. İki ünitede yaklaşık 800 işçi toplu sözleşme kazanım maddesine dayanarak işyerinde yarım günlük eğitim yapmaktadır.

T.İ.S.

İŞÇİLER T.İ.S SAFLARINA KATILIYORLAR

DİSK üyesi T.İ.S.'in (Tarım İşçileri Sendikası) Altınova Devlet Üretme Çiftliğinde örgütlenme çalışmaları uzun süredir aksamadan sürüyordu. Sendikanın örgütlenme çalışmaları sonucunda, Tarım Bakanlığı Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğüne bağlı Altınova Devlet Üretme Çiftliği Genel Müdürlüğü işyerinde çalışan ve Hak Tarım-İş Sendikasına üye olan 600 işçiden 450'si T.İ.S.'e geçti.

TEKSTİL

BOSSA'DA 900 İŞÇİ GÖZALTINDA

Adana'da kurulu Hacı Ömer Sabuncu Holding'e bağlı Bossa Fabrikası'nda DİSK üyesi Tekstil Sendikası'nın örgütlenme çalışmaları sürmektedir. Örgütlenme çalışmalarına öncülük eden 8 işçi işveren tarafından işten atıldı.

10 Ağustos'ta 08.00-16.00 ve 16.00-24.00 vardiyalarında çalışan 900 işçi saat 16'da arkadaşlarının işten atılmalarını protesto etmek amacıyla direnişe başladı. Direniş sürürken saat 21.00 sıralarında fabrikaya gelen güvenlik kuvvetleri direnişe katılan tüm işçileri araçlarına doldurarak Adana Polis Okulu tesislerine götürmüşlerdir. Saat 24.00'e kadar süren taşıma sona erince işçilerin sorguları yapılmış ve sorguları tamamlanan işçiler daha sonra serbest bırakılmışlardır.

DİSK safında örgütlenmek için yıllardır mücadele veren yiğit Bossa işçilerinin 1968'de gösterdikleri kararlılığı hiçbir baskı ve tehdit azaltamamıştır.

YENİ HABER-İŞ

İŞKOLU YETKİSİ İÇİN MÜCADELE SÜRÜYOR

DİSK üyesi Yeni Haber-İş, haberleşme işkolunda yeni toplu iş sözleşmesi dönemine girdi. Toplam 4500 işçi adına yürütülecek olan toplu sözleşme 1.9.1979'da başlayacak. DİSK üyesi Yeni Haber-İş'in karşısında Türk-İş üyesi Haber-İş Sendikası var. Yeni dönem işkolu yetkisi almak için sendikanın bütün hazırlıkları tamamlanmış bulunuyor. Bu dönemde birçok işyerlerinde örgütlenme çalışmaları yapıldı. Bu örgütlenme çalışmaları sonunda Tokat, Kaman, Antalya, Nevşehir, Konya, Ankara PTT işyerlerinde yüzlerce işçi yeni Haber-İş'e üye olmuştur.
Geçen dönem işkolu yetkisi MC iktidarı Çalışma Bakanlığı tarafından 47 üye ile Türk-İş üyesi Haber-İş'e verildi. O dönemden bu yana 1500 dolayında işçi Haber-İş'ten istifa etti.

İşkolunda çoğunluk sendikası olduğu kesin olan Yeni Haber-İş işkolu yetkisini de çözecektir.

YERALTI MADEN-İŞ

TKİ OAL'DA OYNANAN OYUN

Orta Anadolu Linyitlerinde 2100 maden işçisi çalışmaktadır. DİSK Yeraltı Maden-İş Bölge Çalışma Müdürlüğünden ve Türk-İş Maden Federasyonu'nun itirazı sonucu yargı organlarından da yetki almıştır. Ancak yasaya aykırı olmasına rağmen yetki Yargıtay düzeyinde bozdurulmaya çalışılmaktadır.

Ancak, artan ekonomik baskıları ve politik baskıları göğüsleyen işçiler fiili olarak girdikleri eylemleri sonucu TKİ Genel Müdürlüğü ile imzalanan bir protokolle ekonomik haklarını kazandılar. Maden işçilerinin kararlılığı, mücadelesi alt birimini MHP yöneticilerine, faşistlere alabildiğine teslim ederek varlığını sürdüren Türk-İş Maden Federasyonu'nu saldırılarla var olmaya götürmüştür. Zaman zaman yeraltı Maden-İş üyesi işçilerin yollarını kesmek, tehdit etmek, saldırmak artık alışılagelen eylemler olmaya başlamıştır.

Yeraltı Maden-İş maden işçilerinin ekonomik ve demokratik haklarını koruma kazanma ve işçileri sınıf mücadelesi içine alma çalışmalarını yerli yerine oturtunca son saldırı hazırlıklarının faşistler tarafından hızlandırıldığı da görülür olmuştur. Nitekim teknik elemanlara yöneltilen saldırılar, üretimleri engelleyerek kendi varlıklarını kanıtlama eylemleri sıklaşmıştır. Son olarak tüm işçilerin ocağa girişi sırasında yapılan iş bölümünde "Direniş Başladığını" açıklayıp tüm işçileri bu direnişe sokmaya zorlamışlardır. Gerekçe de bölgede ki faşistlerin liderliğini yapan ocak şefinin teknik elemanlara yaptığı saldırı sonucu

işten atılmasını engellemek içindir.

Fakat bu direniş çağrısına işçiler katılmadılar ve faşistler 150 kişiyle ocakları işgal ederler. Ocak ağzına vagonları devirerek kurdukları barikatların arkasına çekilirler. Ancak baskıyla olaya sokulmaya çalışılan işçilerden bir kısmıda bu direniş yerinden kaçtılar.

Faşistlerin eyleminin ikinci gününde işçi olmayan 80 faşistin işyerine girmek istemeleri ve Beypazarın da Ankara'dan gelen ÜGD'li faşistlerin yolları kesip otobüsleri arayıp, insanları tehdit edip, saldırdıkları da ortadadır. Buna karşılık Yeraltı Maden-İş üyesi işçilerin ocakları ele alıp 150 faşisti cezalandırma yollu eylemi jandarma tarafından engellendi.

Artık faşistlerin kırılmaya başladığı üçüncü günü TKİ Genel Müdürü ve Maden Federasyonu ortak bir açıklama yaparak olayın bittiğini basına açıkladılar. Açıkçası faşistlerin kitlelerin gözünde tanındığı ve saldırganlığının cevabının verileceği bir sırada TKİ Genel Müdürü Faşistleri ve onları görevlendiren Maden Federasyonu'nu kurtarmıştır. MHP'li ÜGD'li faşistmlerin yıllardır maden işçileri üzerinde attıkları cirite, oynadıkları oyuna, saldırılarına son verileceği bir anda TKİ yönetimi "sadık dostluk" görevini yerine getirip, faşist ocak şefini görevine iade ederek, tüm ücretlerinde ödendiği yönlü açıklamayla üstüne üstlük mükafatlandırarak son görevini yerine getirmiştir.

TURHAL ANTİMUAN'DA DİRENİŞ BAŞARIYLA SONUÇLANDI

Turhal/Özdemir Antimuan İşletmesinde çalışan maden işçileri, işverenin baskı, iş ve can güvenliğinden yoksun çalıştırma koşulları ve işverenin her istediğinin olması için elinden gelen çabayı gösteren sarı sendika Türk-İş Maden Federasyonu'nun tutumu karşısında direnişe başladılar.

Aralık/2979'da başlayan direnişleri 6 ay sürdü. Bu altı ay boyunca maden işçileri tüm saldırılara göğüs gerdiler.

17.6.1979 günü Çalışma Bakanı Sayın Bahir Ersoy'un aracılığıyla, Çalışma Bakanlığı'nda direnişteki işçi temsilcileri işverenle tartışarak isteklerinin kabul edildiği bir protokol imzaladılar. Dört işçi temsilcisinin, Çalışma Bakannlığı Müsteşarı Sayın Çetin Ziylan'ın ve işverenin imzalarının bulunduğu protokolle 17.7.1979 tarihinde işyerinde işe başlanacaktır.

Protokolle;
- İşçilere sendika seçme özgürlükleri ile ilgili baskı yapılmayacaktır.
- Direniş öncesi ve direniş ile birlikte işten çıkarılanların işe alınması ve mağduriyete uğratılmaması. Yine direnişin kırılması için işveren tarafından işe alınmak istenenler (bunlar tümü çevre MHP'li faşistlerden oluşturulan işyerinin dinamit deposunun yakınında silah ve bol miktarda mermiyle yakalanan, işçilerin arabalarını tarayan kişilerdir.) Alınmayacaktır.

GENEL KURUL ÇALIŞMALARI SONUÇLANDI

DİSK üyesi Yeraltı Maden-İş Sendikası'nın 2. Olağan Genel Kurulu'u yapıldı. 2-3 Ağustos 1979 günlerinde çalışmasını tamamlayan Genel Kurul sonucu yeni görev bölüşümü şöyle oldu:

Genel Başkan: Çetin UYGUR
Genel Sekreter: Gültekin BEKDEMİR
Genel Sayman: Hüseyin AKBULUT
Başkan Vekili: Bayram ÇAM
Başkan Vekili: Durhan GÜLHAN
Başkan Vekili: Musa AKBABA
Başkan Vekili: Osman F.ŞANLI

DİSK'in hazırlamış olduğu Tek Tip Demokratik Tüzük bazı eklemelerle kabul edilmiştir. Sendikanın işkolu gereği olarak İşçi Konseyleri, Konsey Sözcüleri Kurulu, İşyeri Baştemsilcileri Kurulu, Genişletilmiş Merkez ve Şube Yönetim Kurulu ekleri yapılmıştır.

Alınan kararlar arasında aynı işkolunda kurulu ve DİSK üyesi olan Dev Maden-Sen'le birleşme kararı alınmıştır. İşçi sınıfının birliğinin sağlanması ve DİSK içersinde devrimci sendikal birliğin sağlanması doğrultusunda Dev Maden-Sen'le Yeraltı Maden-İş sendikasının birleştirilmesi için DİSK tarafından yapılacak girişimlerde Yeraltı Maden-İş Sendikasının tavrını belirleyecek olan "Birleştirme Komisyonu Üyesi İşçiler" Genel Kurul'da seçilmiştir.

Ayrıca 16 Haziran 1979 günü Diyarbakır DİSK Bölge Temsilciğinde yaptığı konuşmadan dolayı DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR'ın tutuklanması kınanmıştır. Tutuklamayı kınayan bu kararı içeren birer mesaj DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR'a ve DİSK Genel Başkanlığına gönderilmiştir.

disk yayınları

**DİSK Dergisi'nin abone dönemi Şubat sayısı ile bitmiştir.
Mart ayında yeni abone dönemi başlamıştır.
Dergimize abonelerini yenilemek isteyenlerin abone bedelini aşağıdaki hesap numaralarına yatırmaları gereklidir.
Yıllık abone bedeli yurt içi 150'lira, yurt dışı 250 liradır.
Türkiye İş Bankası Merter Şubesi 146 sayılı hesaba,
Ziraat Bankası Merter Şubesi 55 sayılı hesaba,
Yapı ve Kredi Bankası Merter Şubesi 920 000 sayılı hesaba
ve Akbank Merter Şubesi 12 039 sayılı hesaba yatırılabilir**

DÜZENLİ YAYINLAR:

1. DİSK AJANSI
2. DİSK AJANSI AYLIK ÖZETİ (İngilizce ve Fransızca)
3. DİSK DERGİSİ (Aylık Yayın Organı)
4. DİSK'İN SESİ (Onbeş günlük kitle yayın organı)

KİTAP VE BROŞÜRLER:

1. TÜRK-İŞ Çıkmazı 1976 (Tükendi)
2. Kuruluş Bildirisi Anatüzük 1967 (..)
3. İşçilerin Uyanışı 1967 (..)
4. 2. Genel Kurul Çalışma Raporu 1968 (..)
5. Sıkıyönetim Anayasaya Aykırıdır 1970 (..)
6. DİSK in 4. Mücadele Yılı 1970 (..)
7. TÜRK-İŞ'e Verilen Dörtlü Rapor 1971 (..)
8. Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararı 1972 (..)
9. IV. Genel Kurul Raporu 1973 (..)
10. Referandum 1973 (..)
11. Erdemir Grevinin İçyüzü 1974 (..)
12. Genel Af 1974 (..)
13. Anatüzük 1974 (..)
14. Ortak Pazar ve Türkiye 1974 (..)
15. V. Dönem Çalışma Raporu 1975 (..)
16. V. Genel Kurul Belgeleri 1975 (..)
17. Anatüzük 1975 (..)
18. Ana ve Emekçi Olarak İşçi Kadının El Kitabı (..)
19. I Mayıs 1976 (..)
20. Anatüzük 1976 (..)
21. göçmen İşçiler Sorunu 1976 (..)
22. I Mayıs 1978 (..)
23. Yeni Vergi Tasarısı Üzerine Görüşler 1978 (..)
24. 6. Genel Kurul Kararları (..)
25. Anatüzük 1978

YENİ BROŞÜRLER:

28.Demokratik sınıf ve kitle Sendikacılığının TEMEL İLKELERİ

29.Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Disiplin İlkeleri Açısından ONUR KURULU KARARI

30.Tek Tip Demokratik Tüzük

32.DİSK YÜRÜTME KURULU UYARIYOR: İŞÇİ SINIF DİSİPLİNİ AÇISINDAN SENDİKAL BİRLİK

Sendikal Demokrasi'nin gerçekten kurulmasında ilk adım olan* "Tek Tip Demokratik Tüzük"*ü DİSK'ten temin edebilirsiniz...

DİSK'İN İşçi Sağlığı, İş güvenliği broşürü

"DAHA FAZLA KAN DAHA FAZLA KAR" çıktı